

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU

2015

SPIS TREŚCI

WŁADZE PBS

1. ZEBRANIE PRZEDSTAWICIELI – SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA UCHWAŁ ZEBRANIA	3
2. RADA NADZORCZA.....	8
3. ZARZĄD.....	9

ZEWNĘTRZNE WARUNKI DZIAŁANIA

1. PODSTAWOWE TRENDY W GOSPODARCE.....	11
2. SYTUACJA W SEKTORZE BANKOWYM W 2015 ROKU.....	12

SYTUACJA FINANSOWA BANKU

1. GŁÓWNE POZYCJE AKTYWÓW BANKU (W TYS. ZŁ)	14
2. GŁÓWNE POZYCJE PASYWÓW BANKU (W TYS. ZŁ)	15
3. WYBRANE ELEMENTY RACHUNKU WYNIKÓW (W TYS. ZŁ).....	16
4. KOSZTY DZIAŁANIA BANKU I AMORTYZACJA (W TYS. ZŁ).....	17
5. FUNDUSZE WŁASNE BANKU.....	18
6. SPRAWY CZŁONKOWSKIE	19
7. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI EKONOMICZNO-FINANSOWE BANKU R/R.....	20
8. BAZA DEPOZYTOWA	21
9. PORTFEL KREDYTOWY	21

OPIS PODSTAWOWYCH ZAGROŻEŃ I RYZYKA, KTÓRE ZDANIEM BANKU SĄ ISTOTNE DLA OCENY JEGO ZDOLNOŚCI WYWIĄZYWANIA SIĘ ZE ZOBOWIĄZAŃ WYNIKAJĄCYCH Z WYEMITOWANYCH DŁUŻNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

1. RYZYKA MAKROEKONOMICZNE.....	25
2. RYZYKA BEZPOŚREDNIO ZWIĄZANE Z PROWADZONĄ PRZEZ BANK DZIAŁALNOŚCIĄ.....	26

DZIAŁALNOŚĆ BANKU W 2015 ROKU

1. ORGANIZACJA I SIEĆ PLACÓWEK.....	37
2. NAKŁADY NA INWESTYCJE I REMONTY	38
3. NAKŁADY NA CELE TELEINFORMATYCZNE.....	38
4. DZIAŁALNOŚĆ MARKETINGOWA I PUBLIC RELATIONS	39
5. ZMIANY W OFERCIE PRODUKTOWEJ BANKU	40
6. DZIAŁANIA SPRZEDAŻOWE	43
7. DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU WALUTOWYM I INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH	45

PERSPEKTYWY I PLANY ROZWOJU NA PRZYSZŁOŚĆ

WŁADZE

1. ZEBRANIE PRZEDSTAWICIELI

Dnia 27 marca 2015 r. odbyło się Zebranie Przedstawicieli Podkarpackiego Banku Spółdzielczego, które podjęło uchwały m.in. w sprawach zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz podziału zysku Banku za 2014 r. i zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego.

1.1. Poniżej Zarząd Banku przedstawia Sprawozdanie z wykonania uchwał Zebrania Przedstawicieli Podkarpackiego Banku Spółdzielczego z dnia 27 marca 2015 roku.

Zebranie Przedstawicieli Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w dniu 27 marca 2015 roku podjęło 23 uchwały, zgodnie z zatwierdzonym porządkiem obrad na mocy uchwały nr 3/2015. Poniżej Zarząd przedstawia stosownie do wymogów statutu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego sprawozdanie z ich wykonania.

1. Uchwały:

- 1) nr 1/2015 w sprawie Wyboru Przewodniczącego Zebrania Przedstawicieli,
- 2) nr 2/2015 w sprawie wyboru Sekretarza Zebrania Przedstawicieli,
- 3) nr 3/2015 w sprawie zatwierdzenia Porządku obrad Zebrania Przedstawicieli oraz Regulaminu Zebrania Przedstawicieli,
- 4) nr 4/2015 w sprawie wyboru Komisji mandatowo – skrutacyjnej,
- 5) nr 5/2015 w sprawie wyboru Komisji uchwał i wniosków

- miały charakter porządkowy związany z określeniem uchwał podejmowanych w toku obrad oraz obowiązujących zasad prowadzenia posiedzenia. Uchwały były wykonywane w toku posiedzenia.

2. Uchwały:

- 1) nr 6/2015 w sprawie zatwierdzenia Sprawozdania Rady Nadzorczej,
- 2) nr 7/2015 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania Zarządu za rok 2014 oraz Sprawozdania finansowego Banku za 2014 rok obrotowy,

- stanowiły element związany z zatwierdzeniem sprawozdań organów wykonawczych Banku oraz sprawozdania finansowego, zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o rachunkowości. Uchwały nie wymagały wykonania.

4. Uchwały nr 8/2015 w sprawie udzielenia absolutorium Prezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Lesławowi Wojtasowi, nr 9/2015 w sprawie udzielenia absolutorium Wiceprezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Tadeuszowi Polańskiemu, nr 10/2015 w sprawie udzielenia absolutorium Wiceprezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Wojciechowi Błażowi, nr 11/2015 w sprawie udzielenia absolutorium Wiceprezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Januszowi Matuszowi - stanowiły wyraz zatwierdzenia czynności podejmowanych przez poszczególnych jego członków w 2014 roku obrotowym. Uchwały nie wymagały wykonania.
5. Uchwała nr 12/2015 w sprawie zmian w Statucie Banku i wprowadzenia tekstu jednolitego Statutu jest obecnie realizowana. Komisja Nadzoru Finansowego wydała zezwolenie na dokonanie zmian w statucie wynikających z uchwały nr 12/2015. Po otrzymaniu oryginału decyzji o wydaniu zezwolenia zostanie skierowany wniosek o rejestrację zmian.
6. Uchwała nr 13/2015 w sprawie przystąpienia PBS do instytucjonalnego systemu ochrony stanowiącego umowne lub ustawowe uzgodnienia w sprawie odpowiedzialności chroniącego instytucje będące członkami tego systemu nie wymaga wykonania ze względu na podjętą wówczas decyzję o przedwczesności ewentualnej zgody na przystąpienie Banku do tej organizacji.
7. Uchwała nr 14/2015 w sprawie podziału nadwyżki bilansowej za 2014 rok obrotowy została wykonana bez odrębnej uchwały Zarządu Banku poprzez zaksięgowanie określonych pozycji w księgach rachunkowych Banku.
8. Uchwała nr 15/2015 w sprawie oznaczenia najwyższej sumy zobowiązań Banku na 2015 rok obrotowy, na chwilę obecną jest w trakcie realizacji. Maksymalna kwota zobowiązań nie została wyczerpana.
9. Uchwała nr 16/2015 w sprawie przyjęcia Zasad Ładu Korporacyjnego jest w większej części zrealizowana – stosowne zmiany zostały wprowadzone w regulacjach wewnętrznych Banku. Obecnie trwają prace nad wdrożeniem Polityki wynagradzania w PBS.
10. Uchwała nr 17/2015 w sprawie przyjęcia „Regulaminu dokonywania oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej PBS” zostanie po raz pierwszy zastosowana do oceny Rady Nadzorczej za 2015 r. – tj. na kolejnym Zebraniu Przedstawicieli Banku.
11. Uchwała nr 18/2015 w sprawie wprowadzenia „Regulaminu działania Rady Nadzorczej PBS” została zrealizowana. Obecnie Rada Nadzorcza działa na podstawie nowego regulaminu.
12. Uchwała nr 19/2015 w sprawie przystępowania i występowania z organizacji gospodarczych nie została w całości zrealizowana. Na dzień dzisiejszy Bank:
 - 1) podpisał umowę Zrzeszenia pomiędzy Podkarpackim Bankiem Spółdzielczym a Bankiem Spółdzielczym w Białej Rawskiej, Polskim Bankiem Spółdzielczym w Ciechanowie, Bankiem Spółdzielczym Rzemiosła w Krakowie, Krakowskim Bankiem Spółdzielczym, Spółdzielczym Bankiem Rzemiosła i Rolnictwa, Bankiem Spółdzielczym w Brodnicy, Wielkopolskim Bankiem Spółdzielczym,

- 2) wystąpił z IT Card Centrum Technologii Płatniczych S.A. z siedzibą w Warszawie (02-231 Warszawa) ul. Jutrzenki 139, wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy pod nr 0000262496, poprzez sprzedaż udziałów w tej spółce,
 - 3) sprzedał akcje Spółki „Dom Maklerski Banku BPS S.A”. z siedzibą w Warszawie (00-844 Warszawa), ul. Grzybowska 81, wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000304923,
 - 4) nie zbył udziałów w Spółce z o.o. „Lotnicze Zakłady Produkcyjno – Naprawcze Aero-Kros” z siedzibą w Krośnie (38-400 Krosno) przy ul. Lotników 20, wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000291434, tylko zawarł umowę przedwstępną dotyczącą sprzedaży tych udziałów
 - 5) wypowiedział udziały w Banku Spółdzielczym w Limanowej,
 - 6) wypowiedział udziały w Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych TUW w Warszawie.
 - 7) Nie zostały wypowiedziane udziały w Sanockiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Ich wypowiedzenie spowodowałoby wzrost kosztów eksploatacyjnych lokali Spółdzielni, z których korzysta Bank.
13. Uchwała nr 20/2015 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności nieruchomości położonej w Bratkówce na dzień dzisiejszy nie została zrealizowana. Obecnie Bank poszukuje nabywcy nieruchomości.
 14. Uchwała nr 21/2015 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności nieruchomości położonej w Grabinach nie została na dzień dzisiejszy wykonana. Bank zlecił sprzedaż zabudowanej działki w Grabinach agencji nieruchomości.
 15. Uchwała nr 22/2015 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności nieruchomości położonych w Chrzastowie na dzień dzisiejszy nie została zrealizowana. Obecnie trwają rozmowy z potencjalnym nabywcą.
 16. Uchwała nr 23/2015 w sprawie ustalania zasad i wysokości wynagrodzeń dla Przewodniczącego i członków Rady Nadzorczej jest realizowana. Od dnia 1 kwietnia 2015 r. Przewodniczący i członkowie Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie na zasadach i wysokości ustalonej w Uchwale.

Dnia 29 października 2015 r. odbyło się Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli Podkarpackiego Banku Spółdzielczego, które podjęło uchwały m.in. w sprawach określenia warunków przystąpienia Podkarpackiego Banku Spółdzielczego do Systemu Ochrony Instytucjonalnej Banku BPS S.A.

1.2. Poniżej Zarząd Banku przedstawia Sprawozdanie z wykonania uchwał Nadzwyczajnego Zebrania Przedstawicieli Podkarpackiego Banku Spółdzielczego z dnia 29 października 2015 roku.

1. Uchwały:

- 1) nr 1/2015 w sprawie Wyboru Przewodniczącego Nadzwyczajnego Zebrania Przedstawicieli,
- 2) nr 2/2015 w sprawie wyboru Sekretarza Nadzwyczajnego Zebrania Przedstawicieli.
- 3) nr 3/2015 w sprawie zatwierdzenie Porządku obrad Nadzwyczajnego Zebrania Przedstawicieli oraz Regulaminu Nadzwyczajnego Zebrania Przedstawicieli,
- 4) nr 4/2015 w sprawie wyboru Komisji mandatowo – skrutacyjnej.
- 5) nr 5/2015 w sprawie wyboru Komisji uchwał i wniosków.

- miały charakter porządkowy związany z określeniem uchwał podejmowanych w toku obrad oraz obowiązujących zasad prowadzenia posiedzenia. Uchwały były wykonywane w toku posiedzenia.

2. Uchwała nr 6/2015 w sprawie przystąpienia Podkarpackiego Banku Spółdzielczego do:
- a) systemu ochrony, o którym mowa w art. 22b ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających utworzonego przez banki spółdzielcze zrzeszone z Bankiem BPS S.A. z siedzibą w Warszawie i Bank BPS S.A. z siedzibą w Warszawie oraz
 - b) Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zarejestrowanej w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000572997, jako jednostki zarządzającej systemem ochrony utworzonej przez podmioty wymienione w lit a) powyżej - nie została zrealizowana. Jej wykonanie jest przedmiotem opisu w dalszej części niniejszego sprawozdania Zarządu.

3. Uchwały

- 1) Nr 7/2015 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Banku do "Alchemia 3 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" Spółka komandytowo – akcyjna z siedzibą w Gdańsku al. Grunwaldzka 413, 80-309 Gdańsk, zarejestrowanej w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000486334,
- 2) nr 8/2015 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Banku do "Carmin Investments" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Poznaniu, ul. Grunwaldzka 107, 60-313 Poznań, zarejestrowanej w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000567864,
- 3) nr 9/2015 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Banku do „PBS IP Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sanoku, przy ul. Kościuszki 22.

- zostały wykonane w drodze realizacji czynności opisanych w dalszej części niniejszego sprawozdania Zarządu.

4. Uchwała nr 10/2015 w sprawie zmian w Statucie Banku, jest obecnie realizowana. Bank oczekuje na wydanie zezwolenia przez Komisję Nadzoru Finansowego na dokonanie zmian w statucie wynikających z uchwały nr 10/2015.

2. RADA NADZORCZA

Zgromadzenie Przedstawicieli na mocy Uchwały Nr 8/2014 z dnia 28 marca 2014 r. dokonało wyboru nowej Rady na lata 2014 -2018.

Skład Rady Nadzorczej Podkarpackiego Banku Spółdzielczego na dzień 31.12.2015 r.

	Pełniona funkcja
Szałankiewicz Tadeusz	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Schmidt Wojciech	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Dziadosz Edyta	Sekretarz Rady Nadzorczej
Sawczuk Elżbieta	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Bieda Mieczysław	Członek Rady Nadzorczej
Łobodziński Stanisław	Członek Rady Nadzorczej
Mazur Antoni	Członek Rady Nadzorczej
Pietryka Wiesław	Członek Rady Nadzorczej
Włodyka Jan	Członek Rady Nadzorczej

WŁADZE

3. ZARZĄD

Zarząd PBS – zgodnie ze Statutem – prowadzi sprawy Banku i reprezentuje go na zewnątrz. Prezes Zarządu kieruje bieżącą działalnością oraz sprawuje nadzór nad całością funkcjonowania Banku.

Na dzień 31.12.2015 r. w skład Zarządu PBS wchodził:

Lesław Wojtas

Prezes Zarządu, który funkcję tę sprawuje od 21.01.1994 roku

Tadeusz Polański

Wiceprezes Zarządu, który funkcję tę sprawuje od 01.01.1999 roku

Wojciech Błaż

Wiceprezes Zarządu, który funkcję tę sprawuje od 19.03.2002 roku

Janusz Matusz

Wiceprezes Zarządu, który funkcję tę sprawuje od 01.08.2012 roku

ZEWNĘTRZNE WARUNKI DZIAŁANIA

1. Podstawowe trendy w gospodarce

1.1. PKB

W 2015 roku w gospodarce utrzymywały się tendencje wzrostowe. Według wstępnego szacunku GUS produkt krajowy brutto (PKB) w 2015 r. był realnie wyższy o 3,6% w porównaniu z 2014 r. Głównym czynnikiem wzrostu był popyt krajowy, który zwiększył się przede wszystkim za sprawą konsumpcji, a w nieco mniejszym stopniu inwestycji. Na wzrost PKB pozytywnie oddziaływał również eksport.

1.2. Stopa bezrobocia

Rok 2015 był okresem istotnej poprawy na rynku pracy. Zarówno stopa bezrobocia, jak i liczba zarejestrowanych bezrobotnych w ciągu roku była niższa niż w analogicznych miesiącach 2014 r. Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec grudnia 2015 r. ukształtowała się na poziomie 9,8 %, wobec 11,5 % w grudniu 2014 r. Jest to najniższe bezrobocie rejestrowe na koniec roku od siedmiu lat. Z danych resortu wynika, iż w całym 2015 r. liczba bezrobotnych spadła o 261 tys. osób.

1.3. Inflacja

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, wskaźnik inflacji konsumentów w grudniu 2015 r. ukształtował się na poziomie minus 0,5% w ujęciu rok do roku. Utrzymaniu wskaźnika CPI¹ na niskim poziomie sprzyjały niskie ceny związane z transportem (spadek o 6,8% r/r, w tym cen paliw o 10,8% r/r). Niskie ceny w tej kategorii wynikają przede wszystkim z tendencji spadkowych na światowych rynkach surowców, gdzie ceny kształtują się nadal na wyraźnie niższym poziomie niż przed rokiem.

1.4. Podstawowe stopy procentowe

Rada Polityki Pieniężnej pozostawiła na grudniowym posiedzeniu decyzyjnym stopy procentowe bez zmian. Decyzja ta była zgodna zarówno z oczekiwaniami rynku, jak i z zapowiedziami władz monetarnych z marca 2015 r., kiedy zadeklarowano zakończenie cyklu obniżek stóp NBP. Główna stopa procentowa, tzw. referencyjna wynosi 1,50%, stopa lombardowa 2,50%, stopa depozytowa 0,50%, a stopa redyskonta weksli 1,75%. W styczniu i lutym 2016 r. kończą się kadencje 8 z 9 członków Rady Polityki Pieniężnej, stąd o stopach procentowych w 2016 r. decydować będą członkowie Rady, którzy zostaną wybrani przez Prezydenta, Sejm i Senat w najbliższym okresie.

1.5. Waluty

Kurs EUR/PLN na koniec 2015 r. ukształtował się na poziomie 4,26 zł, co oznacza, iż w ujęciu rocznym nie zmienił się. O stabilności wzajemnych relacji euro i złotego świadczy także kurs średnioroczny, który zarówno w 2015, jak i w 2014 r. ukształtował się na poziomie 4,18 zł. Uwzględniając ryzyka, związane zarówno z otoczeniem zewnętrznym (spowolnienie gospodarcze w Chinach, kryzys w Rosji i na Ukrainie, kryzys zadłużenia w strefie euro), jak i mające swe źródła w polityce krajowej (obniżka stóp procentowych NBP, rok wyborczy), stabilizację kursu EUR/PLN należy ocenić pozytywnie. Odminną sytuację obserwowano jednak w relacji złotego i dolara. Uwzględniając kurs NBP, nasza waluta osłabiła się w 2015 r. wobec amerykańskiej o 11,2 %. Słabość wobec dolara nie dotyczyła tylko złotego, lecz także innych walut. Z tego względu kluczowym czynnikiem determinującym zmiany na USD/PLN ma mieć otoczenie zewnętrzne.

¹ CPI - wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (*ang. consumer price index*).

1.6. Wskaźnik koniunktury bankowej PENGAB

Wyniki grudniowego badania koniunktury gospodarczej wskazują, iż nastroje w sektorze bankowym były nieco gorsze niż na koniec września 2015 r. W grudniu 2015 r. miał miejsce spadek wartości głównego wskaźnika koniunktury w sektorze bankowym o 5,9 pkt w porównaniu do III kwartału 2015 r. na co wpływ miały m.in. mniej optymistyczne prognozy sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw, a także gospodarki kraju. Prawdopodobnie jest to efekt niepewności związanej z trwającą dyskusją na temat ostatecznego kształtu projektów ustaw mających wpływ na gospodarkę, a które będą realizowane przez rząd.

2. Sytuacja w sektorze bankowym w 2015 roku

W ostatnich latach, pomimo wahań koniunktury gospodarczej, odnotowano systematyczny rozwój sektora bankowego w Polsce, który był widoczny zarówno w dynamice akcji kredytowej, pozyskiwania środków oraz wyników finansowych. Na koniec 2015 r. podstawowe dane finansowe wskazują na stabilizację tempa rozwoju sektora. Rekordowo niski poziom stóp procentowych NBP w 2015 r. nie wpłynął negatywnie na tempo pozyskiwania środków, a dynamika wolumenu kredytów stymulowana była dodatkowo utrzymującą się dobrą koniunkturą gospodarczą. W efekcie, na koniec 2015 r. suma bilansowa sektora bankowego wzrosła o 4,4 % r/r, poziom depozytów sektora niefinansowego wzrósł o 9,9 % r/r, zaś poziom kredytów o 7,4 % r/r.

Jednak wyniki finansowe sektora uzyskiwane w 2015 r. nie były tak optymistyczne. Po rekordowym pod względem zysków 2014 r. (15,9 mld zł, tj. o 4,6% więcej niż w 2013 r.), zysk netto sektora bankowego wyniósł 11,5 mld zł (spadł w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 4,4 mld zł, tj. o 27,6% r/r). Słabszy niż przed rokiem wynik sektora był przede wszystkim konsekwencją wysokiej straty (1,6 mld zł) Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie. Cały sektor spółdzielczy osiągnął wynik na poziomie minus 1,1 mld zł, tj. był o 1,8 mld zł niższy niż przed rokiem. Nie uwzględniając straty wygenerowanej przez SK Bank wynik finansowy netto banków spółdzielczych wypracowany w 2015 r. wyniósł 359,0 mln zł i był o 96,9 mln zł (o 21,25%) niższy niż w 2014 r. Banki komercyjne osiągnęły wynik na poziomie 15,0 mld zł, który był niższy niż przed rokiem o 19,8 % r/r (3,7 mld zł). Dane wskazują zatem, iż negatywny wpływ na wynik finansowy miały nie tylko czynniki jednorazowe (strata SK Banku), lecz także m.in. niższy wynik z tytułu odsetek (o 1,8 mld zł, tj. o 4,8 % r/r), co można tłumaczyć wpływem obniżonych stóp procentowych oraz wynik z tytułu prowizji, który był niższy o 0,5 mld zł, tj. o 3,3% r/r.

SYTUACJA FINANSOWA BANKU

Suma bilansowa PBS na koniec grudnia 2015 r. wyniosła 2 785,1 mln zł i w porównaniu do stanu na 31.12.2014 r. była wyższa o 131,3 mln zł, tj. o 4,95%.

1. Główne pozycje aktywów Banku (w tys. zł)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana 12.2015- 12.2014	Dynamika 12.2015/ 12.2014
I.	Kasa, operacje z Banku Centralnym	41 637	64 217	22 580	154,23%
II.	Należności od sektora finansowego	424 246	263 252	-160 994	62,05%
III.	Należności od sektora niefinansowego	1 634 872	1 643 359	8 487	100,52%
IV.	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	97 905	75 311	-22 594	76,92%
V.	Dłużne papiery wartościowe	326 982	510 024	183 042	155,98%
VI.	Papiery wartościowe z prawem do kapitału	28 505	76 688	48 183	269,03%
VII.	Akcje i udziały w innych jednostkach	13 110	17 196	4 086	131,17%
VIII.	Rzeczowe aktywa trwałe	45 774	57 758	11 984	126,18%
IX.	Wartości niematerialne i prawne	8 007	7 303	-704	91,21%
X.	Inne aktywa	32 763	69 981	37 218	213,59%
	RAZEM aktywa netto	2 653 801	2 785 089	131 288	104,95%

Po stronie aktywów największą pozycję stanowią należności od sektora niefinansowego. Na dzień 31.12.2015 r. wyniosły one 1 643,4 mln zł, tj. ukształtowały się na poziomie wyższym niż na koniec grudnia 2014 r. o 8,5 mln zł. Zmniejszyły się należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych, spadek o 22,6 mln zł, tj. 23,08%, należności od sektora finansowego, uplasowując się na poziomie 263,3 mln zł, tj. o 161,0 mln zł mniej w porównaniu do końca grudnia 2014 r.

Największy wzrost zanotowały dłużne papiery wartościowe, o 183,0 mln zł, tj. o 55,98%. Zwiększenie odnotowały również papiery wartościowe z prawem do kapitału (wzrost o 48,2 mln zł), inne aktywa (wzrost o 37,2 mln zł) oraz kasa, operacje z Bankiem Centralnym, wzrost o 22,6 mln zł, tj. 54,2%.

Według stanu na 31.12.2015 r. rzeczowy majątek trwały wyniósł 57,8 mln zł i w porównaniu do grudnia 2014 roku zwiększył się o 12,0 mln zł, tj. o 26,2%, natomiast wartości niematerialne i prawne netto ukształtowały się na poziomie 7,3 mln zł i zmniejszyły się o 0,7 mln zł.

Po stronie pasywów Banku największy wzrost (o 126,2 mln zł) w porównaniu do końca grudnia 2014 r. odnotowano w zobowiązaniach wobec sektora niefinansowego. Według stanu na 31.12.2015 r. stanowiły one 82,99% sumy bilansowej Banku.

2. Główne pozycje pasywów Banku (w tys. zł)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana 12.2015- 12.2014	Dynamika 12.2015/ 12.2014
I.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	21	21	0	100,00%
II.	Zobowiązania wobec sektora finansowego	1 581	3 794	2 213	239,97%
II.	Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	2 184 973	2 311 216	126 243	105,78%
III.	Zobowiązania wobec sektora Instytucji rządowych i samorządowych	181 635	158 837	-22 798	87,45%
IV.	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	85 881	100 942	15 061	117,54%
V.	Kapitały własne	148 230	125 760	-22 470	84,84%
VI.	Rezerwy	6 891	6 663	-228	96,69%
VII.	Inne pasywa	36 874	47 685	10 811	129,32%
VIII.	Wynik finansowy netto	7 715	30 171	22 456	391,07%
	RAZEM pasywa	2 653 801	2 785 089	131 288	104,95%

Na wielkość zobowiązań wobec sektora niefinansowego główny wpływ miał poziom depozytów bieżących pozyskanych od osób prywatnych, który na koniec grudnia 2015 roku zwiększył się o 177,5 mln zł.

Kapitały własne Banku ukształtowały się na poziomie 125,8 mln zł i w porównaniu ze stanem na koniec grudnia 2014 r. były niższe o 22,5 mln zł. Zmniejszenie wartości kapitałów własnych było wynikiem obniżenia funduszu udziałowego o 9,2 mln zł oraz spłaty zobowiązań podporządkowanych w kwocie 23,5 mln zł.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy na koniec grudnia 2015 r. osiągnął zysk brutto w wysokości 30,5 mln zł. Po uwzględnieniu podatku dochodowego w kwocie 0,4 mln zł, wynik finansowy netto Banku wyniósł 30,2 mln zł. W porównaniu do grudnia 2014 roku, zarówno zysk brutto, jak i zysk netto osiągnęły wielkości wyższe odpowiednio o 19,1 mln zł oraz 22,5 mln zł.

3. Wybrane elementy rachunku wyników (w tys. zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana 12.2015- 12.2014	Dynamika 12.2015/ 12.2014
Wynik z tytułu odsetek	100 148	78 763	-21 385	78,65%
Wynik z tytułu prowizji	14 253	14 178	-75	99,47%
Przychody z akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	77	82	5	106,49%
Wynik na operacjach finansowych	0	0	0	
Wynik z pozycji wymiany	3 715	3 437	-278	92,52%
Wynik z działalności bankowej	118 193	96 460	-21 733	81,61%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	3 472	49 011	45 539	1411,61%
Koszty działania Banku i amortyzacja	76 318	84 037	7 719	110,11%
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	33 928	30 897	-3 031	91,07%
Zysk (strata) brutto	11 419	30 537	19 118	267,42%
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego	3 704	366	-3 338	9,88%
Zysk (strata) netto	7 715	30 171	22 456	391,07%

Wynik odsetkowy Banku za 2015 r. wyniósł 78,8 mln zł i był niższy od uzyskanego w analogicznym okresie roku ubiegłego o 21,4 mln zł, tj. o 21,4%. Spadek wyniku odsetkowego był rezultatem spadku przychodów odsetkowych o 33,3 mln zł. Koszty odsetkowe ukształtowały się na poziomie niższym o 11,9 mln zł, tj. o 24,6%. Na spadek przychodów z tytułu odsetek wpływ miało przede wszystkim zmniejszenie przychodów odsetkowych od sektora niefinansowego (spadek o 28,5 mln zł). Poniżej wartości osiągniętej w poprzednim roku ukształtowały się również przychody od sektora instytucji rządowych i samorządowych (o 1,7 mln zł) oraz przychody od sektora finansowego (o 3,0 mln zł). Niższa dynamika kosztów odsetkowych r/r była przede wszystkim efektem obniżenia się kosztów odsetkowych sektora niefinansowego o 10,1 mln zł.

Wynik z tytułu prowizji ukształtował się na poziomie 14,2 mln zł, niższym niż w roku poprzednim o 0,5%, tj. o 0,1 mln zł. Łączne przychody z tytułu opłat i prowizji wyniosły 24,9 mln zł i były o 3,7% niższe niż przed rokiem, natomiast koszty z tytułu prowizji ukształtowały się na poziomie 10,7 mln zł i w porównaniu do grudnia 2014 r. były niższe o 7,7%.

Wynik z pozycji wymiany wyniósł 3,4 mln zł i był niższy r/r o 0,3 mln zł (tj. o 7,5%). Wynik na pozostałej działalności operacyjnej na dzień 31.12.2015 r. wyniósł 49,0 mln zł i w porównaniu do wielkości odnotowanej w 2014 r. był wyższy o 45,5 mln zł. Na wysokość wyniku z pozostałej działalności operacyjnej miał wpływ wzrost przychodów operacyjnych wynikający przede wszystkim z wniesienia aportem praw składających się na znaki towarowe Banku. Na koniec grudnia 2015 r.

koszty działania Banku wraz z amortyzacją ukształtowały się na poziomie 84,0 mln zł i w porównaniu do roku poprzedniego były wyższe o 7,7 mln zł, tj. o 10,1%.

Poniesione przez Podkarpacki Bank Spółdzielczy koszty działania wraz z amortyzacją w podziale na poszczególne grupy przedstawia poniższa tabela.

4. Koszty działania Banku i amortyzacja (w tys. zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana 12.2015- 12.2014	Dynamika 12.2015/ 12.2014
Koszty działania Banku, z tego:	68 758	76 285	7 527	110,95%
Koszty wynagrodzeń z ubezpieczeniami i innymi świadczeniami	37 193	37 978	785	102,11%
Koszty rzeczowe	28 053	28 505	452	101,61%
Podatki i opłaty	674	744	70	110,39%
Koszty związane z BFG i KNF	2 838	9 058	6 220	319,17%
Amortyzacja	7 560	7 752	192	102,54%
Koszty działania Banku z amortyzacją	76 318	84 037	7 719	110,11%

W strukturze kosztów działania Banku wraz z amortyzacją główną pozycję stanowiły koszty wynagrodzeń z narzutami (45,2%) oraz koszty rzeczowe (33,9%).

Koszty wynagrodzeń z ubezpieczeniami i innymi świadczeniami osiągnęły wartość 38,0 mln zł i w porównaniu do poniesionych w analogicznym okresie roku ubiegłego były wyższe o 0,8 mln zł, tj. o 2,1%.

Koszty rzeczowe na dzień 31.12.2015 r. wyniosły 28,5 mln zł i zwiększyły się r/r o 0,5 mln zł. Zwiększone wydatki odnotowano przede wszystkim w obszarze pozostałych kosztów, podatków i opłat, kosztów utrzymania i wynajmu budynków i lokali oraz kosztów usług pocztowych.

W 2015 r. koszty ponoszone na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego osiągnęły poziom 8,8 mln zł i były wyższe od kwoty poniesionej w roku poprzednim o 6,2 mln zł, natomiast wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru nad bankami (KNF) wyniosły 279 tys. zł i były niższe r/r o 6 tys. zł. Ponadto, na podstawie Uchwały nr 87/DGD/2015 Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 26.11.2015 r. w sprawie realizacji wypłat środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa, Bank przekazał kwotę 4.756.054,65 zł.

Koszty amortyzacji ukształtowały się na poziomie 7,8 mln zł i w porównaniu do grudnia 2014 roku były wyższe o 0,2 mln zł, tj. o 2,5%.

Różnica wartości rezerw i aktualizacji na 31.12.2015 r. wyniosła 30,9 mln zł i w odniesieniu do wartości uzyskanej na koniec grudnia 2014 r. uległa zmniejszeniu o 3,0 mln zł.

5. Fundusze własne Banku

Według stanu na 31.12.2015 r. fundusze własne Banku ukształtowały się na poziomie 191 mln zł i zwiększyły się w porównaniu do końca grudnia 2014 r. o 14,3 mln zł.

Poszczególne pozycje funduszy własnych wg wymagań CRD IV/CRR przedstawiono w poniższej tabeli (w tys. zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana 12.2015- 12.2014	Dynamika 12.2015/ 12.2014
Kapitał TIER I, w tym:	109 590	115 915	6 325	105,77%
Kapitał podstawowy TIER I, w tym:	95 841	109 046	13 205	113,78%
Fundusz rezerwowy (zasobowy)	93 448	101 149	7 701	108,24%
Fundusz ogólnego ryzyka	1 295	1 295	0	100,00%
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym TIER I podlegających zasadzie praw nabytych, w tym:	11 596	9 790	-1 806	84,43%
Fundusz udziałowy	11 152	9 346	-1 806	83,81%
Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	444	444	0	100,00%
<i>Pomniejszenia kapitału podstawowy Tier I, w tym:</i>	<i>10 499</i>	<i>3 187</i>	<i>-7 312</i>	<i>30,36%</i>
Pomniejszenie WNP w okresie przejściowym (PB Art. 171a ust. 3.)	8 007	2 921	-5 086	36,48%
Pomniejszenie funduszu z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych w okresie przejściowym	444	266	-178	59,91%
Niezrealizowane straty z instrumentów kapitałowych	2 048	0	-2 048	0,00%
Kapitał dodatkowy TIER I, w tym:	13 749	6 869	-6 880	49,96%
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych (Obligacje długoterminowe)	13 749	11 251	-2 498	81,83%
Pomniejszenie WNP w okresie przejściowym (PB Art. 171a ust. 3.)		4 382	4 382	-
Kapitał TIER II	67 442	75 405	7 963	111,81%
Pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	6 940	0	-6 940	-
Inne pozycje bilansu zaliczone w poczet funduszy własnych (obligacje długoterminowe)	59 504	74 407	14 903	125,05%
Obligacje serii PBS1021	23 000	23 000	0	-
Obligacje serii PBS0523	25 000	25 000	0	-
Obligacje serii PBS1024	11 504	11 504	0	-
Obligacje serii PBS0225		8 280	8 280	-
Obligacje serii PBS0222		4 000	4 000	-
Obligacje serii PBS0325		2 623	2 623	-
Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego	998	998	0	100,00%

Fundusze własne	177 032	191 320	14 288	108,07%
Całkowity wymóg kapitałowy	134 679	136 604	1 925	101,43%
Współczynnik kapitału podstawowego TIER I	5,69%	6,39%	0,70 pp.	-
Współczynnik kapitału TIER I	6,51%	6,79%	0,28 pp.	-
Łączny współczynnik kapitałowy	10,52%	11,20%	0,68 pp.	-

Całkowity regulacyjny wymóg kapitałowy wyniósł 136,6 mln zł i był wyższy r/r o 2,0 mln zł, co było przede wszystkim konsekwencją zwiększenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

Łączny współczynnik kapitałowy na dzień 31.12.2015 r. ukształtował się na poziomie 11,20%, tj. wyższym od uzyskanego na koniec grudnia 2014 r. o 0,68 pp. Współczynnik kapitału TIER I wyniósł 6,79% i był wyższy o 0,28 pp.

6. Sprawy członkowskie

Na dzień 31.12.2015 r. liczba członków Podkarpackiego Banku Spółdzielczego wynosiła (11 382).

	31.12.2014 r.	31.12.2015 r.
Fundusz udziałowy:	32 127 320 zł	22 896 500 zł
w tym f. udziałowy osób prawnych	22 037 280 zł	14 726 020 zł
Średnia kwota udziału przypadająca na 1 Członka PBS (osoby fiz.)	875,11 zł	725,81 zł
Średnia kwota udziału przypadająca na 1 osobę prawną	160 856,06 zł	117 808,16 zł

Zestawienie wypowiedzianych udziałów

Lp.	Nazwa Oddziału Banku	Liczba Członków na dzień 31.12.2015 r.	Liczba Członków na dzień 31.12.2014 r.	Liczba Członków przyjętych od 01.01.2015 r. - 31.12.2015 r.	Liczba udziałowców, którzy wypowiedzieli udziały w okresie od 01.10.2014 r. do 30.09.2015 r.	Kwota wypowiedzianych udziałów (zł)
1.	Brzozów	955	987	-	20	357.604,98
2.	Dębica	129	131	-	1	154.000,00
3.	O.O. Domaradz	165	171	1	2	2.920,00
4.	Dukla	915	933	-	13	4.600,00
5.	Dydnia	728	763	-	10	2.954,80
6.	Haczów	429	437	-	4	10.020,00
7.	O.O. Jasienica Rosielna	336	345	-	3	681,66
8.	Jasło	32	31	1	-	-
9.	Jarosław	3	4	-	-	-
10.	Krosno	528	552	2	8	23.480,00
11.	Lesko	1484	1508	-	13	9.710,18
12.	Łańcut /Leżajsk	38	38	-	-	-

13.	M. Piastowe	333	342	-	5	2.920,00
14.	Mielec	42	43	-	2	1.560,00
15.	Przemyśl	24	25	-	1	300,00
16.	Rzeszów	169	176	2	6	1.033.540,00
17.	Zarszyn	1806	1845	2	40	36.420,00
18.	Sanok	3257	3327	1	54	33.400,00
19.	PBS Finanse Gdynia	3	3	-	3	20.500,00
20.	PBS Finanse Warszawa	1	1	1	-	-
21.	PBS Finanse Kraków	4	3	1	-	-
22.	PBS Finanse Katowice		2	-	-	-
23.	PBS Finanse Wrocław		-	-	-	-
24.	PBS Finanse Lublin		-	-	-	-
	Suma	11 256	11 667	11	185	1.694.611,62
	W tym osoby prawne:	125	137	-	8	1.348.480,00

7. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe Banku r/r

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana 12.2015- 12.2014
I.	Wskaźniki rentowności (zysk brutto/przychody ogółem)	4,98%	13,38%	8,40 pp.
II.	Zwrot na aktywach ROA – netto	0,30%	1,18%	0,88 pp.
III.	Zwrot na kapitale ROE – netto	6,49%	25,57%	19,08 pp.
IV.	Wskaźnik poziomu kosztów (koszty ogółem/przychody ogółem)	95,02%	86,62%	-8,40 pp.
V.	Wskaźnik C/I (koszty działania Banku z amortyzacją/wynik na działalności bankowej łącznie z wynikiem na pozostałej działalności operacyjnej)	62,73%	57,77%	-4,96 pp.
VI.	Jakość portfela kredytowego	10,13%	11,50%	1,37 pp.

8. Baza depozytowa

Według stanu na 31.12.2015 r. wartość zobowiązań wobec sektora finansowego, niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych wyniosła 2 465,6 mln zł i w porównaniu do końca grudnia 2014 r. zwiększyła się o 109,5 mln zł.

Głównym źródłem finansowania działalności operacyjnej Banku są środki pozyskane od osób prywatnych. Na koniec grudnia 2015 r. wyniosły one 1 753,4 mln zł i stanowiły 71,1% zobowiązań ogółem Banku (bez odsetek i pozostałych zobowiązań).

Zobowiązania ogółem Banku (w tys. zł)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana 12.2015- 12.2014	Dynamika 12.2015/ 12.2014
I.	Zobowiązania wobec sektora finansowego	1 542	3 796	2 254	246,17%
II.	Zobowiązania wobec sektora niefinansowego, w tym:	2 172 964	2 303 005	130 041	105,98%
1.	Zobowiązania wobec przedsiębiorstw państwowych i spółek	9 546	2 686	-6 860	28,14%
2.	Zobowiązania wobec przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni	334 193	361 139	26 946	108,08%
3.	Zobowiązania wobec przedsiębiorców indywidualnych	82 260	86 440	4 180	105,08%
4.	Zobowiązania wobec rolników indywidualnych	48 225	45 697	-2 528	94,76%
5.	Zobowiązania wobec osób prywatnych	1 646 309	1 753 353	107 044	106,50%
6.	Zobowiązania wobec instytucji niekomercyjnych	52 431	53 690	1 259	102,40%
III.	Zobowiązania wobec sektora Instytucji rządowych i samorządowych	181 629	158 821	-22 808	87,44%
	RAZEM (I+II+III)	2 356 135	2 465 622	109 487	104,65%

Depozyty i inne zobowiązania wobec sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych na koniec grudnia 2015 roku wyniosły 2 461,8 mln zł i w ciągu roku zwiększyły się o 107,2 mln zł, tj. o 4,55%.

Na dzień 31.12.2015 roku portfel kredytowy wyniósł 1 778,1 mln zł i obniżył się r/r o 6,2 mln zł.

Kredyty i inne należności brutto Banku według grup klientów z wyłączeniem środków na rachunkach nosto oraz lokat (w tys. zł)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana 12.2015- 12.2014	Dynamika 12.2015/ 12.2014
I.	Należności od sektora finansowego	46 036	37 896	-8 140	82,32%
II.	Należności od sektora niefinansowego	1 640 322	1 664 814	24 492	101,49%
1.	Należności od przedsiębiorstw i spółek państwowych	9 857	8 298	-1 559	84,18%
2.	Należności od sektora przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni	983 920	961 102	-22 818	97,68%
3.	Należności od sektora przedsiębiorców indywidualnych	152 853	150 753	-2 100	98,63%
4.	Należności od sektora rolników indywidualnych	14 540	13 969	-571	96,07%
5.	Należności od sektora osób prywatnych	462 400	513 600	51 200	111,07%
6.	Należności od instytucji niekomercyjnych	16 752	17 092	340	102,03%
III.	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	97 997	75 422	-22 575	76,96%
	RAZEM (I+II+III)	1 784 355	1 778 132	-6 223	99,65%

Zahamowanie akcji kredytowej nastąpiło we wszystkich sektorach, największe w sektorze niefinansowym.

Na koniec grudnia 2015 r. portfel kredytów tego sektora osiągnął wartość 1 664,8 mln zł i był o 24,5 mln zł wyższy niż na koniec grudnia poprzedniego roku.

W układzie podmiotowym najwyższą koncentracją należności dotyczyła przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni i stanowiła ponad 57,73% kredytów tego sektora. Kolejnymi, co do wielkości grupami kredytobiorców były osoby prywatne i przedsiębiorcy indywidualni. Udział należności tych grup klientów w kredytach sektora niefinansowego wyniósł odpowiednio: 30,85% i 9,06%.

Na dzień 31.12.2015 r. wskaźnik udziału należności zagrożonych w kredytach ogółem wyniósł 11,50% i w porównaniu do 31.12.2014 r. zwiększył się o 1,37 pp.

Na powyższą sytuację wpłynął wzrost kredytów zagrożonych przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni, osób prywatnych oraz przedsiębiorców indywidualnych.

Na koniec grudnia 2015 r. kredyty i inne należności zagrożone wyniosły 204,4 mln zł i w ciągu roku zwiększyły się o 23,7 mln zł.

OPIS PODSTAWOWYCH ZAGROŻEŃ I RYZYKA

Opis podstawowych zagrożeń i ryzyka, które zdaniem Banku są istotne dla oceny jego zdolności wywiązywania się ze zobowiązań wynikających z wyemitowanych dłużnych instrumentów finansowych

W 2015 roku Podkarpacki Bank Spółdzielczy działał w oparciu o przyjętą strategię działania na lata 2011-2015, będącą kontynuacją dotychczasowej ścieżki rozwoju. Kluczowym kierunkiem rozwoju było i jest budowanie pozycji Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jako banku świadczącego kompleksowe usługi finansowe małym i średnim przedsiębiorstwom, w tym z sektora agrobiznesu, klientom detalicznym, oraz będącego partnerem dla instytucji samorządowych w realizacji przedsięwzięć mających na celu rozwój środowisk lokalnych.

Bank stawia sobie za cel wzmocnienie zaplecza kapitałowego, zwiększenie efektywności działania i zarządzania ryzykiem, jak również wzmocnienie i dalsze rozpowszechnianie marki. Oprócz rozwoju tradycyjnych placówek bankowych, Bank prowadzi także sprzedaż usług poprzez sieć placówek agencyjnych w ramach współpracy z PBS Finanse S.A. jako spółki zależnej od Banku, świadczących kompleksową obsługę klienta.

Bank przyjął w roku 2015 nową Strategię działania określającą kierunki rozwoju na lata 2016-2018. W założeniach przyjętej w roku 2015 strategii Bank przyjął możliwość prowadzenia działalności w ramach zrzeszenia BPS S.A. wraz z instytucjonalnym systemem ochrony, a jednocześnie podjął działania zmierzające do uzgodnienia z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego możliwości samodzielnego działania poza strukturami Zrzeszenia Banku BPS S.A.

Stosownie do uchwały Nadzwyczajnego Zebrania Przedstawicieli nr 6/2015 z dnia 29 października 2015 roku, Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli wyraziło zgodę na przystąpienie Banku do systemu ochrony, o którym mowa w art. 22b ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających utworzonego przez banki spółdzielcze zrzeszone z Bankiem BPS S.A. z siedzibą w Warszawie i Bank BPS S.A. z siedzibą w Warszawie oraz do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, z tym jednak zastrzeżeniem, że zgoda jest uwarunkowana podjęciem przez Zarząd, i zaopiniowanej pozytywnie przez Radę Nadzorczą Banku, decyzji dotyczącej pozytywnej oceny korzyści przystąpienia do systemu ochrony Zrzeszenia Banku BPS S.A.

W związku z powyższym w roku 2015 Zarząd Banku podjął działania mające na celu określenie warunków oraz potencjalnych korzyści pozostania w strukturach zrzeszenia Banku BPS S.A., a jednocześnie początkiem 2016 roku rozpoczął konsultacje z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego, celem poddania pod ocenę Urzędu możliwości samodzielnego działania Banku poza strukturami zrzeszenia Banku BPS S.A.

1. Ryzyka makroekonomiczne

Działalność Banku, jego kondycja finansowa, wyniki lub perspektywy rozwoju są znacząco powiązane z tendencjami występującymi w sytuacji gospodarczej, politycznej i prawnej w Polsce, a zwłaszcza w sektorze usług finansowych.

Szczególne znaczenie mają takie czynniki zewnętrzne jak: polityka rządu, podatki, poziom inflacji, wysokość PKB, stopa bezrobocia i struktura dochodów ludności, wielkość deficytu

budżetowego i zadłużenia zagranicznego, decyzje podejmowane przez Narodowy Bank Polski oraz Radę Polityki Pieniężnej wpływające na podaż pieniądza, wysokość stóp procentowych i kursów walutowych.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, Narodowy Bank Polski, instytucje regulacyjne rynku finansowego oraz władzy wykonawczej podejmują szereg działań zmierzających do zapewnienia stabilizacji i sukcesywnego rozwoju gospodarki. Niektóre z tych zmian i przepisów mogą znacząco wpływać na zdolność Banku do sprzedaży własnych produktów i usług oraz na zdolność Klientów Banku do obsługi swoich zobowiązań. Ewentualny kryzys gospodarczy w Polsce może mieć istotny, negatywny wpływ na działalność Banku, jego sytuację finansową oraz perspektywy rozwoju.

Bank jest podmiotem utworzonym i działającym zgodnie z przepisami prawa polskiego. Działalność prowadzona przez Banka podlega wielu obecnym i przyszłym regulacjom prawnym, w tym normom prawa Unii Europejskiej, przepisom prawa wewnętrznego, regulacjom i rekomendacjom wydawanym przez Ministra Finansów oraz Komisję Nadzoru Finansowego. Istotną dla całego sektora bankowego, w tym także dla Banku pozostaje kwestia implementacji wytycznych wynikających z pakietu CRD IV/CRR, który wprowadza zaostrzone normy w zakresie adekwatności kapitałowej oraz zmiany zasad monitorowania płynności finansowej, w szczególności zaś kwestia kolejnej zmiany ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2015 r., poz. 2170), w taki sposób, aby art. 10c tej ustawy spełniał wymogi Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) NR 241/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących wymogów w zakresie funduszy własnych obowiązujących instytucje, dając możliwość uznawania wszystkich udziałów członkowskich jako instrumentów Kapitału TIER I.

Rosnąca konkurencja na polskim rynku bankowym, wchodzenie banków komercyjnych na obszary rynków zdominowanych przez banki spółdzielcze, w połączeniu z restrykcyjną polityką NBP oraz organów regulacyjnych polskiego rynku finansowego może powodować, zwłaszcza w dłuższej perspektywie czasowej spłaszczenie (obniżanie się) efektywnych marż uzyskiwanych przez Bank na portfelu aktywów i pasywów, na działalności kredytowej i depozytowej.

2. Ryzyka bezpośrednio związane z prowadzoną przez Bank działalnością

Przyjęte przez Zarząd Banku i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą strategie i polityki zarządzania poszczególnymi kategoriami ryzyka, dostosowane do profilu działania Banku, są jednym z kluczowych elementów zrównoważonego i bezpiecznego rozwoju Banku.

Zorganizowany system zarządzania ryzykiem zapewniał efektywny i kompleksowy proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka oraz określał zakres kompetencji i odpowiedzialności uczestników tego procesu.

W roku 2015 Bank stosował zaimplementowane wcześniej metody zarządzania ryzykiem dostosowując je do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych oraz wymogów legislacyjnych. Szczęólnego znaczenia nabierały działania zmierzające do poprawy jakości

zarządzania ryzykiem oraz poprawiające bezpieczeństwo funkcjonowania Banku, w ramach których dokonano między innymi: corocznego przeglądu i aktualizacji strategii, polityk oraz instrukcji służbowych zarządzania ryzykami zidentyfikowanymi i uznanymi za istotne w Banku, zmian metodologii oceny i monitorowania ryzyk, weryfikacji obowiązujących limitów ostrożnościowych. W roku 2015 działania Banku w znacznym stopniu skupiały się na kontynuowaniu realizacji zadań mających na celu dostosowanie do wymogów wynikających z pakietu CRD IV/CRR (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.)

Ponadto, w analizowanym okresie, Bank dążył do ograniczenia negatywnego wpływu zmian rynkowych na wyniki finansowe i kapitał, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty produktowej.

2.1 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe - ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta; ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku badaniu poddaje się czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych.

Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć:

- 1) dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wprowadzenie wewnętrznych limitów koncentracji zaangażowań,
- 2) analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań i wprowadzanie stosownych ograniczeń,
- 3) wzmacnianie centralnego nadzoru i monitoringu ekspozycji kredytowych oraz zmiany w procesie kredytowania,
- 4) wykorzystywanie informacji o klientach Banku z innych dostępnych systemów,
- 5) nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, mający na celu weryfikację sprawności działania mechanizmów kontrolnych (obejmujący m.in.: proces przestrzegania wewnętrznych aktów normatywnych, procedur, kompetencji, itp.),
- 6) prowadzenie aktywnej polityki szkoleń, także w formie bieżącego instruktażu,
- 7) zmiany struktury organizacyjnej.

W ramach realizacji zapisów Polityki kredytowej oraz szczegółowych regulacji wewnętrznych Bank zarządza: ryzykiem kredytowym, ryzykiem koncentracji zaangażowań, ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzykiem

detalicznych ekspozycji kredytowych, ryzykiem rezydualnym oraz ryzykiem inwestycji kapitałowych.

W roku 2015 Bank uzyskał gorsze niż sektor bankowy relacje wskaźników charakteryzujących jakość portfela kredytowego w przypadku gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw. Udział kredytów przedsiębiorstw wyniósł 16,4%, natomiast gospodarstw domowych 8,6%, podczas gdy w sektorze bankowym relacja ta ukształtowała się odpowiednio na poziomie 10,2% i 6,2%. Wskaźniki określające apetyt na ryzyko kredytowe na koniec 2015 roku wykazywały przekroczenia w przypadku wskaźników jakości kredytowej.

Bank nie był znacząco zaangażowany w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie oraz detaliczne ekspozycje kredytowe.

Wskaźniki ograniczające ryzyko koncentracji zaangażowań i zaangażowań kapitałowych wynikające z „Instrukcji zasady ustalania i monitorowania limitów koncentracji zaangażowań i zaangażowań kapitałowych w PBS” na koniec 2015 roku znajdowały się w granicach limitów ostrożnościowych i nie odnotowano przekroczeń.

2.2 Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako ryzyko (możliwość) poniesienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych. Do obszaru ryzyka operacyjnego włącza się ryzyko prawne, natomiast wyłącza się ryzyko strategiczne oraz ryzyko reputacji, które jest związane z ryzykiem biznesowym.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym ma na celu stałe ograniczanie ryzyka operacyjnego, ochronę zasobów Banku, jego systemów i procesów oraz zabezpieczanie się przed ewentualnymi skutkami ryzyka operacyjnego. Dążeniem długofalowym Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym jest zapewnienie standardów zarządzania zgodnych z wymogami nadzorczymi oraz zaadoptowanie na swoje potrzeby najlepszych rozwiązań praktyk biznesowych w celu ochrony zasobów i utrzymania stabilnej pozycji Banku na obsługiwanym rynku.

Do głównych zadań systemu należy dostarczenie informacji na temat ryzyka, jego profilu oraz poziomu strat, stosowanie działań redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

W Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmujący: identyfikację i ocenę ryzyka, pomiar i monitorowanie, raportowanie ryzyka operacyjnego oraz jego kontrolę. Bank wykorzystuje w procesie monitorowania ryzyka operacyjnego analizę kluczowych czynników ryzyka (KRI), ponadto identyfikuje główne źródła zagrożeń występujących w działalności, organizacji i otoczeniu Banku w ramach tzw. samooceny ryzyka operacyjnego.

2.3 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów mające na celu zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań oraz osiągnięcie założonej rentowności, stałego i rosnącego wyniku finansowego.

W Banku obowiązuje system limitów płynnościowych mających na celu kształtowanie odpowiednich relacji pomiędzy składnikami bilansowymi i pozabilansowymi w celu osiągnięcia optymalnego wyniku finansowego, przy jednoczesnym utrzymaniu płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej z zachowaniem nadzorczych miar płynności.

Podstawą polityki Banku w zakresie płynności jest utrzymywanie portfela aktywów płynnych oraz wzrost stabilnych źródeł finansowania, w szczególności stabilnej bazy depozytowej osób prywatnych. Podstawową metodą pomiaru ryzyka jest luka płynności, tj. zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych, sporządzane przez Bank na koniec miesiąca. Aktywa i pasywa są grupowane według podobnej charakterystyki oraz rozdzielane do przedziałów czasowych według wartości bilansowej i terminów zapadalności/wymagalności, zgodnie z zasadami urealniania poszczególnych kategorii, przyjętymi przez Bank.

Bank posiada również narzędzie w postaci planów awaryjnych, określających tryb zarządzania kryzysami płynności, łącznie z procedurami mającymi uzupełnić braki przepływów pieniężnych w sytuacjach awaryjnych. Plany awaryjne, stanowiące integralną część procesu zarządzania płynnością, określają podział kompetencji i odpowiedzialności poszczególnych osób i komórek organizacyjnych zarówno na etapie identyfikacji symptomów sytuacji awaryjnej, a także w momencie jej wystąpienia.

Oprócz limitów ostrożnościowych, analizie i kontroli podlegają wskaźniki M1-M4 wynikające z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 roku z późn. zm. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności: Luka płynności krótkoterminowej (M1), Współczynnik płynności krótkoterminowej (M2), Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (M3), Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4).

Bank wylicza także miary płynności LCR i NSFR, wynikające z zapisów Dyrektywy CRD i Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zarówno wykorzystanie nadzorczych miar płynności, jak i pozostałych limitów określających dopuszczalny poziom ryzyka płynności w Banku, kształtowało się zgodnie z ustalonymi i obowiązującymi normami.

Posiadane przez Bank rezerwy płynności na koniec grudnia 2015 roku stanowiły 24,46% sumy bilansowej netto.

2.4 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku); w przypadku Banku, ze względu na niską skalę prowadzonej działalności handlowej, ogranicza się w praktyce głównie do ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej – część ryzyka rynkowego, ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany stóp procentowych. Ryzyko to wynika z:

- a) niedopasowania terminów zmiany oprocentowania aktywów, pasywów oraz pozycji pozabilansowych (ryzyko terminów przeszacowania),
- b) zmian w relacjach między krzywymi dochodowości, które wpływają na ustalanie oprocentowania instrumentów znajdujących się w portfelu banku i powodują zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem tych instrumentów (ryzyko bazowe),
- c) zmieniających się relacji między oprocentowaniem dla poszczególnych terminów zapadalności/wymagalności krzywej dochodowości (ryzyko zmiany kształtu krzywej dochodowości),
- d) opcji związanych z oprocentowaniem, zawartych w produktach bankowych np. opcja wcześniejszej spłaty (ryzyko opcji).

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku oraz maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych.

Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej, jak również może dodatkowo wykorzystywać inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe i koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta, oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy.

Ekspozycja Banku na ryzyko stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2015 roku składała się głównie z narażenia na ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów oraz ryzyka bazowego i w ocenie Banku kształtowała się na podwyższonym poziomie.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany, utrzymując całkowitą pozycję walutową na poziomie nie powodującym konieczności utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

W celu ograniczenia ryzyka walutowego wynikającego z utrzymywania pozycji w walutach obcych, w Banku funkcjonuje:

- limit VAR (LVAR) stanowiący maksymalny akceptowany przez Bank poziom VAR,
- limit pozycji walutowej całkowitej Banku (LPC),

- nocny limit wysokości pozycji walutowej netto w walutach: USD, EUR, CHF, GBP, NOK, CAD, DKK, SEK oraz CZK odpowiadający sumie operacji otwartych i niezamkniętych na koniec danego dnia roboczego w każdej walucie obcej oddzielnie (LN).

W roku 2015 Bank nie przekraczał ogólnego poziomu ryzyka określonego przez ww. limity. Relacja pozycji walutowej całkowitej w odniesieniu do funduszy Banku (0,11% na koniec grudnia 2015 roku) nie powodowała konieczności tworzenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego w ramach I Filaru. Z uwagi na skalę działalności walutowej oraz uzyskane parametry, generowane ryzyko nie stanowi zagrożenia dla funkcjonowania Banku i kształtuje się na niskim poziomie.

2.5 Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności definiowane jest w Podkarpackim Banku Spółdzielczym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank zobowiązań lub standardów postępowania.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest ograniczanie strat finansowych i skutków niefinansowych, spowodowanych nieprzestrzeganiem lub brakiem zgodności działań Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Banku lub przyjętymi przez Bank zobowiązaniami lub standardami postępowania.

Ponadto, celem Banku jest stałe ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności. Realizacja tych celów w Banku odbywa się w oparciu o procedury umożliwiające monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka braku zgodności oraz wdrożone mechanizmy kontroli tego ryzyka.

Bank identyfikuje czynniki ryzyka braku zgodności, wynikające z wewnętrznej organizacji Banku oraz zewnętrzne – niezależne od Banku. Analiza czynników występowania w Banku ryzyka braku zgodności jest jedną z metod zarządzania tym ryzykiem. Podstawowe elementy procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku to: identyfikacja czynników ryzyka, identyfikacja i rejestracja zdarzeń ryzyka braku zgodności, monitorowanie ryzyka zgodności, raportowanie, wyznaczenie profilu ryzyka zgodności w Banku, podejmowanie czynności mających na celu ograniczanie ryzyka braku zgodności, kontrola procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku.

Profil ryzyka braku zgodności Banku opiera się na analizie danych dotyczących strat finansowych oraz skutków niefinansowych wywołanych zdarzeniami ryzyka braku zgodności i w ocenie Banku jest on niski.

2.6 Ryzyko strategiczne

Ryzyko strategiczne, stanowiące element ryzyka biznesowego, jest rozumiane jako obecne lub przewidywane ryzyko niekorzystnego oddziaływania na źródła przychodów Banku oraz w konsekwencji na wielkość posiadanych kapitałów (funduszy), wynikające ze zmian w otoczeniu biznesowym oraz z niekorzystnych decyzji biznesowych, wadliwej ich realizacji lub braku reakcji na zmiany w tym otoczeniu.

Bank aspiruje do utrzymania czołowej pozycji pośród banków spółdzielczych oraz oddziaływania rynkowego, koncentrując swoją uwagę na klientach segmentu małych i średnich przedsiębiorstw, klientów indywidualnych i rolników. Jednym z głównych celów Banku jest umocnienie, w skali wyznaczonej dotychczasowym obszarem aktywności biznesowej, swojej pozycji rynkowej w segmencie MSP, utrzymywania konkurencyjnego udziału w segmencie klientów indywidualnych, detalicznych, a także zaznaczenie swojej obecności na obszarach wyznaczonych działaniem placówek agencyjnych.

Strategia Banku opiera się na zapewnieniu klientom szerokiego i bezpiecznego dostępu do usług bankowych poprzez wykorzystanie wielokanałowego modelu dystrybucji, ze szczególnym naciskiem na bankowość tradycyjną wspieraną elektronicznymi modułami komunikacji biznesowej.

Zagrożenie dla realizacji przyjętych kierunków strategii rozwoju może stanowić niesprzyjająca sytuacja rynkowa oraz wymogi regulacyjne, dotyczące m.in. nowych obciążeń związanych z utworzeniem Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, wzrostu składki na BFG, udzielania kredytów mieszkaniowych (wymagany 15% wkład własny) oraz wejściem w życie ustawy o nadzorze makroostrożnościowym (wprowadzenie dodatkowych buforów kapitałowych). Zapowiadane ustawowe zasady dotyczące przewalutowania kredytów walutowych z uwagi na znikome zaangażowanie Banku w takie ekspozycje, nie będzie miało wpływu na sytuację finansową Banku.

2.7. Ryzyko reputacji

Ryzyko związane z reputacją, czyli ryzyko wynikające z negatywnego nastawienia opinii publicznej oraz pogorszenia wizerunku Banku, jest nierozdzielnie związane z działalnością każdego podmiotu działającego na rynku finansowym, w tym również Podkarpackiego Banku Spółdzielczego. Negatywne nastawienie opinii publicznej może wynikać z rzeczywistego sposobu prowadzenia działalności przez Podkarpacki Bank Spółdzielczy, czy też z praktyk całego sektora bankowego lub finansowego.

Celem zarządzania ryzykiem reputacji jest ochrona wizerunku Banku oraz minimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia okoliczności mogących mieć wpływ na naruszenie wizerunku Banku.

2.8 Ryzyko technologiczne

Bank posiada systemy informatyczne związane z gospodarką własną, procesami zarządczymi, obszarem finansowo-księgowym, podatkowym i kadrowym jak również systemy i aplikacje informatyczne wspomagające funkcjonowanie produktów bankowych, sprzedaż oraz relacje z Klientami. Bank wdrożył własny System Obsługi Kartowej i emisji własnych kart

płatniczych i kredytowych. Ponadto, wdrożona została nowa aplikacja do obsługi bankowości elektronicznej, za pośrednictwem której Bank oferuje nowoczesny system pozwalający na zdalną komunikację klienta z bankiem oraz zarządzanie aktywami i transakcjami na rachunkach bankowych oraz System Wsparcia Procesu Kredytowego, który docelowo ma być zintegrowany z systemem bankowości elektronicznej.

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa jest systematyczne dostosowywanie systemów do wymogów prawa, poprawne wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykami, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych.

2.9 Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe definiowane jest w Podkarpackim Banku Spółdzielczym jako ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Ryzyko to obejmuje: ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji.

Ryzykiem biznesowym Bank zarządza opracowując plan ekonomiczno-finansowy, w którym uwzględnia wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyk oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

Monitorowanie ryzyka biznesowego w Banku odbywa się w oparciu o analizę postępów w realizacji strategii, ocenę zmian otoczenia Banku mających wpływ na realizację strategii oraz ocenę pozycji rynkowej, analizę realizacji planów finansowych i marketingowych, ocenę istotności ryzyka strategicznego, przeprowadzaną w ramach oceny adekwatności kapitałowej, ocenę kapitałowych testów warunków skrajnych, analizę ryzyka wyniku finansowego.

Zarządzanie ryzykiem biznesowym objęte jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy tego procesu, a zwłaszcza narzędzia pomiaru, ocenę realizacji polityk i planów finansowych i strategicznych Banku, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno-sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania.

2.10 Ryzyko bancassurance

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem bancassurance jest stałe dążenie do poprawy efektywności w zakresie skuteczności zabezpieczenia ryzyka kredytowego oraz kształtowania właściwych relacji z klientami w celu ograniczenia ich wpływu na poziom ryzyka reputacji, prawnego oraz ryzyka braku zgodności. Szczegółowe wytyczne dotyczące zarządzania obszarem związanym z bancassurance zawarte są w Polityce w zakresie bancassurance

w Podkarpackim Banku Spółdzielczym, która w 2015 roku została dostosowana do wymogów Rekomendacji U wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego.

2.11 Adekwatność kapitałowa

Podkarpacki Bank Spółdzielczy zobowiązany jest przestrzegać wymogów kapitałowych i wytycznych dotyczących adekwatności kapitałowej przyjętych w ramach pakietu CDR IV/CRR.

Adekwatność kapitałowa jest stanem, w którym wysokość posiadanej przez Bank bazy kapitałowej jest wystarczająca do spełnienia wymagań regulacyjnych w zakresie wymogów kapitałowych (tzw. filar I) oraz kapitału wewnętrznego (tzw. filar II). Publikowanie informacji na temat adekwatności kapitałowej banku realizowane jest w ramach regulacji uzupełniających tzw. filaru III.

Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie kapitału, w sposób ciągły, na poziomie adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności Banku.

Proces zarządzania adekwatnością kapitałową obejmuje m.in.: identyfikację i monitorowanie istotnych rodzajów ryzyka, szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznego kapitału wewnętrznego, monitorowanie, raportowanie, prognozowanie oraz limitowanie adekwatności kapitałowej, przeprowadzanie kapitałowych testów warunków skrajnych (w kilku wariantach), w odniesieniu do poziomu łącznego współczynnika kapitałowego oraz współczynnika kapitału TIER I, dokonywanie alokacji kapitału wewnętrznego, weryfikację okresową procesu oceny adekwatności kapitałowej.

Głównymi miernikami adekwatności kapitałowej są: łączny współczynnik kapitałowy, współczynnik kapitału TIER I, współczynnik kapitału podstawowego TIER I, relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego, wskaźnik dźwigni.

Główne wskaźniki adekwatności kapitałowej Banku na koniec 2015 roku kształtowały się na następującym poziomie:

- łączny współczynnik kapitałowy – 11,20%,
- współczynnik kapitału TIER I – 6,79%,
- współczynnik kapitału podstawowego TIER I – 6,39%,
- relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego – 135,30%.

Całkowity regulacyjny wymóg kapitałowy wyniósł na koniec grudnia 2015 roku 136 604 tys. zł, w tym wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe ukształtował się na poziomie 120 787 tys. zł, a wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wyniósł 15 817 tys. zł. Dodatkowe wymogi kapitałowe w ramach filaru II wyniosły 4.791 tys. zł, w tym z tytułu ryzyka strategicznego (3 826 tys. zł) oraz ryzyka kapitałowego (965 tys. zł).

Powyższe wskaźniki kapitałowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, spełniały wymogi przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, pomimo tego, że wprowadzone na mocy ustawy z dnia 25 czerwca 2015 roku (Dz. U. z 2015 r, poz. 1166) zmiany do ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, nie pozwoliły na uznanie funduszu udziałowego Banku wniesionego od dnia

1 stycznia 2012 roku, jako elementu funduszy własnych Banku, w rozumieniu art. 26-50 rozporządzenia 575/2013;

Zarząd Banku mając świadomość wchodzących od dnia 1 stycznia 2016 roku przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, dotyczących między innymi dodatkowych buforów kapitałowych, podjął w roku 2015 działania opisane w działalności Banku w pkt.7 niniejszego sprawozdania, mające na celu wniesienia aportem praw do marki Banku tj. praw własności przemysłowej w postaci znaków towarowych, praw pierwszeństwa do rejestracji znaków towarowych oraz praw autorskich od utworów składających się na markę Banku.

Powyższe zamierzenie było przedmiotem stosownego zgłoszenia skierowanego do Komisji Nadzoru Finansowego na podstawie art. 128c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, o zamiarze nabycia akcji zwykłych imiennych „Carmine Investments Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w Gdańsku oraz zamiarze nabycia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki pod firmą PBS IP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sanoku.

DZIAŁALNOŚĆ BANKU

w 2015 roku

1. Organizacja i sieć placówek

Bank realizuje proces restrukturyzacji zatrudnienia i sieci placówek w celu uzyskania optymalnych parametrów efektywnościowych oraz ograniczenia kosztów działania Banku.

W roku 2015 podjęto decyzję o likwidacji 5 placówek w randze Punktu Obsługi Klienta. Polityka kadrowa Banku w 2015 roku skoncentrowana była na dostosowaniu poziomu zatrudnienia do potrzeb, wynikających z rozwoju Banku. Stan zatrudnienia w Banku na dzień 31.12.2015 roku wyniósł 624,30 etatów i w porównaniu do końca grudnia 2014 r. był niższy o 16,55 etatów. Na dzień 31 grudnia 2015 r. Podkarpacki Bank Spółdzielczy posiadał sieć placówek składającą się z 5 Oddziałów Wiodących, 12 Oddziałów Współpracujących, 18 Oddziałów Operacyjnych, 38 Punktów Obsługi Klienta, 2 Agencji, 6 Agencji PBS Finanse S.A. i 7 Placówek Samoobsługowych.

W roku 2015 Zarząd Banku rozpoczął pracę nad opracowaniem założeń zmian organizacyjnych struktury organizacyjnej centrali oraz oddziałów Banku i podległych im jednostek. Zmiany te ostatecznie zostały przyjęte i zaakceptowane początkiem roku 2016. Zasadniczym założeniem zmian jest powołanie w ramach Centrali Banku wydzielonej jednostki odpowiedzialnej za świadczenie usług bankowości elektronicznej, w tym mobilnej, co wiąże się z zaplanowanymi do poniesienia w latach 2016 - 2017 nakładami na integrację platformy bankowości elektronicznej z platformą obsługi procesów kredytowych tj. udostępnieniem funkcji obsługi kredytowej za pośrednictwem usług bankowości elektronicznej, a także wdrożeniem systemu bankowości mobilnej oraz elektronicznej platformy obsługi wymiany walutowej. Skutkiem powołania nowej jednostki będzie planowana w roku 2016 dalsza restrukturyzacja sieci placówek, wynikająca z faktu coraz mniejszego zainteresowania tradycyjnym kanałem świadczenia usług. Restrukturyzacja zmierza do utrzymania dużych jednostek w randzie oddziałów Banku, z jednoczesnym przekształceniem małych oddziałów w tzw. oddziały operacyjne. Dotychczasowe mniejsze jednostki uzyskają status punktów obsługi klienta, z których wyeliminowane zostaną jednostki 1 – 2 osobowe.

Powyższe zmiany pozwolą począwszy od III kwartału 2016 roku na zmniejszenie kosztów osobowych o co najmniej 3 561 tys. zł w skali roku, a także zmniejszenie kosztów utrzymania sieci placówek. Zmiany będą wdrażane w sposób nie powodujący obowiązku stosowania trybu tzw. zwolnień grupowych, w szczególności poprzez program zaplanowanych odejść emerytalnych, a następnie w wyniku redukcji umów czasowych.

Jednocześnie Bank przewiduje zwiększenie zatrudnienia w jednostce powołanej do obsługi systemów bankowości mobilnej, w tym wzmocnienie informatycznych zasobów osobowych.

W ślad za rozpoczętymi w 2015 roku zmianami organizacyjnymi Zarząd Banku w ramach projektu restrukturyzacji podjął działania zamierzające do wprowadzenia nowych zasad polityki wynagradzania.

Zmienny składnik wynagrodzeń, który dotychczas występował w działalności Banku w ograniczonym zakresie, będzie w ocenie Zarządu wspierał założony rozwój sprzedaży, a jednocześnie w odniesieniu do osób zajmujących stanowiska kierownicze, będzie spełniał wymogi określone w Rozporządzeniu delegowanym Komisji UE nr 604/2014 z dnia 14 marca 2014.

2. Nakłady na inwestycje i remonty

Nakłady na zadania inwestycyjne i remonty w 2015 r. wyniosły 640,5 tys. zł i w porównaniu do roku 2014 były niższe o 562,5 tys. zł. Inwestycje i remonty realizowano na obszarze działania następujących placówek: Oddział Sanok, Oddział Dukla, Oddział Krosno, Oddział Dębica, Oddział Jasło, Oddział Miejsce Piastowe, Oddział Domaradz, Oddział Lesko, Oddział Łańcut, Oddział Rzeszów, Oddział Przemyśl, Oddział Haczów, Oddział Mielec, Oddział Brzozów, Oddział Zarszyn, Oddział Dydnia

Ponadto wykonywano zadania związane z wymianą oznakowań placówek istniejących i remontami bieżącymi.

3. Nakłady na cele teleinformatyczne

W 2015 r. kontynuowano realizację działań zaplanowanych w teleinformatyce, zgodnie ze Strategią rozwoju systemów teleinformatycznych, w szczególności w obszarze systemów bankowości elektronicznej i mobilnej. **Nakłady na inwestycje teleinformatyczne poniesione w 2015 r. wyniosły łącznie 11 707 tys. zł i były niższe r/r o 268 tys. zł.**

W 2015 działania w Teleinformatyce dotyczyły m.in.: kontynuacji prac nad systemem Obiegu Dokumentów i Wniosków na Zarząd, rozpoczęcia projektu Bankowości Mobilnej, uruchomienia w SBE nowej funkcjonalności: szybkich płatności Cash Bill, wykonania migracji głównych aplikacji PBS na nowe serwery, wdrożenia produkcyjne aplikacji Udziały PBS, wdrożenia polityki haseł w LDAP, prac rozwojowych Systemu Wsparcia Procesów Kredytowych z zakresu obsługi aneksów, wniosków i zabezpieczeń, kredytów w konsorcjum i walutowych oraz karty kredytowej, wdrożenia produkcyjne obsługi przekazów EXPRES ELIXIR w systemie korowym banku i systemie bankowości elektronicznej, prac projektowych dla modułu platformy wymiany walutowej w SBE. uruchomienia w SBE nowych funkcji zabezpieczeń, uruchomienia serwera LTSP w placówkach PBS, kontynuacji prac nad zwiększeniem przepustowości łączy do poszczególnych placówek PBS, prac nad wdrożeniem systemu APMS (kontrola i audyt), wdrożenia produkcyjnego modułu zajęć alimentacyjnych oraz integracji z systemem OGNIVO, programu def300/SP, uruchomienia pilotażowego Systemem Obiegu Faktur i Zamówień, kontynuacji prac projektowych dla modułu negocjacji walut w SBE, dodania możliwość sprawdzenia salda rachunku w usłudze biometrii bankomatowej, a także Integracji z bazą LDAP systemów: biometrii, SOK, panela administratora SBE poczty elektronicznej PBS.

4. Działalność marketingowa i public relations

Prowadzone w 2015 roku działania w obszarze marketingu i public relations miały przede wszystkim na celu zwiększenie rozpoznawalności rynkowej i budowę pozytywnego wizerunku PBS oraz zwiększenie sprzedaży oferowanych produktów.

W 2015 roku Bank kontynuował proces wymiany oznakowania placówek bankowych zgodnie z przyjętym harmonogramem oraz zaplanowanym budżetem. Stan na koniec roku to realizacja oznakowania w 29 placówkach, w tym przede wszystkim w Oddziałach Wiodących i Współpracujących.

W ramach promocji produktów i usług bankowych zrealizowano m.in.: Kampanię reklamową promującą kredyt gotówkowy „przywiąż się do niskich rat”. W kampanii reklamowej wykorzystano typowe nośniki reklamowe m.in.: billboardy, prasa, radio, internet, telebim, plakat, ulotka, witryny okienne. Kampanię reklamową promującą kredyt świąteczny „Masz na prezenty a spokój ma Święty”, w której wykorzystano nośniki typu billboard, witryny okienne, Internet. Kampanie reklamową dedykowaną dla kibiców drużyn sportowych, sponsorowanych przez PBSbank (Ciarko PBSbank STS Sanok, Asseco Resovia, Mosir Krosno, PTG Sokół Łańcut, PGE Stal Mielec). Wykorzystane nośniki reklamowe: Internet, plakat, ulotka.

Zrealizowano badania marketingowe m.in. w formie ankietowych badań ulicznych. Celem przeprowadzenia badań było zbadanie świadomości marki PBSbank w rejonie jej działania jak również zdobycie niezbędnej wiedzy do wypracowania optymalnej strategii promocyjnej Banku, w tym kanałów komunikacji, doboru narzędzi oraz sposobu komunikacji.

Strategia działań Banku w internecie w 2015 roku skupiała się na realizacji przedsięwzięć z zakresu ekonomii społecznej, budowy marki w internecie z wykorzystaniem mediów społecznościowych oraz realizacji akcji pro-sprzedażowych. Podkarpacki Bank Spółdzielczy posiadając możliwość dotarcia do klientów oraz potencjalnych klientów w internecie, łączy w swych działaniach ideę szeroko pojętego wspierania i pomocy z jednoczesnym uwzględnieniem zacieśniania współpracy z obecnymi klientami, jak również nawiązywania jej z nowymi, którzy poza ofertą obsługi finansowej, otrzymują możliwość osobistego zaangażowania się w przedsięwzięcia Banku.

Warto również nadmienić, iż większość przedsięwzięć Banku realizowanych w ramach Strategii działań w internecie ma charakter on/off line'owy. Przyjęcie takiego modelu pozwala na przenoszenie we właściwym czasie poszczególnych aktywności z przestrzeni wirtualnej do rzeczywistej. Sprzyja to budowaniu trwałych relacji Banku z klientami oraz jego otoczeniem.

W ramach strategii internetowej Bank zrealizował szereg comiesięcznych konkursów za pośrednictwem facebooka. Zrealizowano zostało także kilka większych projektów m.in.:

- Wielki finał konkursu „Warzywkowo Powraca”, który miał na celu promowanie zdrowego stylu życia i właściwego odżywiania się wśród dzieci i dorosłych.
- Projekt „Focus na Podkarpacie”, a jego głównym założeniem była chęć wzmocnienia wizerunku i pozytywnego nastawienia odbiorców do marki PBSbank jako banku cenionego i popularnego w regionie. Konkurs spotkał się z pozytywnym przyjęciem

ze strony odbiorców, a posty z informacją o konkursach dotarły do prawie 60 000 odbiorców. Ponad 1500 osób wzięło udział w zabawie. Prawie 400 odpowiedziało poprawnie na wszystkie pytania konkursowe.

- Projekt Święta, a jego głównym założeniem była promocja produktu Banku - „Kredytu Świętecznego”. Konkurs miał wesprzeć promocję oferty, zwiększyć zainteresowanie odbiorców i wzmocnić pozytywny wizerunek Banku, który pomaga realizować marzenia poprzez oferowanie atrakcyjnych produktów.

W 2015 roku Bank otrzymał prestiżowe nagrody:

- Godło Promocyjne Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców wraz z 7 Złotymi Gwiazdami w XVI edycji konkursu Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców organizowanej przez Krajową Izbę Gospodarczą i Polsko-Amerykańską Fundację Doradztwa dla Małych Przedsiębiorstw.
- Nagroda podczas szóstej Gali „Laur Studenta” w kategorii Instytucja wspierająca studentów. Wydarzenie organizowane przez Samorząd Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego pod patronatem rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego, Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Prezydenta Rzeszowa.
- Medal Europejski w kolejnej XXVI edycji konkursu za konto żółte, dedykowane dla uczniów, którzy ukończyli 13 rok życia.

Bank wspierał wiele inicjatyw lokalnych i regionalnych z różnych dziedzin, zarówno mających na celu rozwój gospodarczy regionu, jak i tych o wymiarze charytatywnym czy filantropijnym, wpisujących się w szeroko pojęte zagadnienia społecznej odpowiedzialności biznesu.

Bank nadal mocno angażował się w sport, wspierając wiele klubów sportowych m.in.:

Ciarko PBS Bank STS Sanok – klub hokejowy, ASSECO RESOVIA S.A. - klub siatkówki mężczyzn, Mosir Krosno - pierwszoligową drużynę koszykówki mężczyzn, PTG Sokół Łańcut – pierwszoligową drużynę koszykówki mężczyzn, Brzozowski Klub Sportowy JU – JITSU, Towarzystwo Sportowe Volleyball w Sanoku, drugoligowy klub siatkówki mężczyzn, Miejskie Stowarzyszenie Sportowe "Gryf" Sanok

Inwestowano także w młodzież. Sponsorowano m.in. Uczniowski Klub Sportowy „Niedźwiadki” Sanok, Fundację Promocji Sportu „Ekoball”, Sanoczanka Sanok. Kontynuowano współpracę z Biurem Wystaw Artystycznych w Sanoku. Podkarpacki Bank Spółdzielczy w ramach działalności charytatywnej wspierał w m.in.: Fundację Zdrowia na Rzecz Szpitala w Sanoku, Fundację Karpacka Polska, Fundację *pbs pomagam*, Stowarzyszenie Przyjaciół Heleny Kosiny w Sanoku, Stowarzyszenie Miłośników Wsi Rogi, Powiatowe Centrum Wolontariatu w Sanoku, Dukielskie Stowarzyszenie Wspólnie Ponad Podziałami, Stowarzyszenie Ziemia Dydyńska Przyjazna Dziecio, Michalicki Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. ks. B. Markiewicza.

5. Zmiany w ofercie produktowej Banku

W 2015 r. prowadzono politykę zmierzającą do aktywizacji sprzedaży w obszarze rachunków osobistych oraz depozytów terminowych.

W okresie 2015 roku zmodyfikowano następujące obszary oferty produktowej Banku dotyczące:

- działalności kredytowej
- działalności depozytowej
- rachunków indywidualnych oraz biznesowych
- pozostałych usług bankowych

Modyfikowano ofertę kredytową. W pierwszym półroczu 2015 r. do oferty przywrócony został kredyt dla posiadaczy ROR w zmodyfikowanej, atrakcyjnej cenowo formie. Również kredyt gotówkowy poddany został analizie pod względem konkurencyjności i rentowności produktu, a co za tym idzie wprowadzony w nowej formie.

Drugie półrocze zaowocowało wprowadzeniem dwóch nowych produktów tj. okolicznościowego Kredytu świątecznego dla klientów indywidualnych oraz Kredytu technologicznego dla klientów biznesowych.

Wszystkie produkty kredytowe poddawane były na bieżąco ocenie rentowności, a wyniki wykorzystywano w dalszych pracach nad modyfikacją oferty.

W trakcie roku 2015 oferta kredytowa wzbogacana była również o promocje produktowe takie jak promocja dla kibiców drużyn sportowych sponsorowanych przez Bank czy promocja dla pracowników kluczowych firm współpracujących z Bankiem.

Dodatkowo, przez cały rok w okresach miesięcznych analizowano ofertę konkurencji z punktu widzenia oprocentowania oraz opłat i prowizji produktów kredytowych.

W przypadku oferty depozytowej modyfikacja oferty polegała przede wszystkim na obniżeniu oprocentowania produktów depozytowych w związku z obniżeniem stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej. Dodatkowo do oferty wprowadzono nowy produkt depozytowy 6 - miesięczną *Lokatę Rodzinną* oraz podwyższono oprocentowanie *Lokaty Zyskowej* dla posiadaczy Złotego Konta.

W przypadku oferty rachunków szczegółowej analizie poddano rachunki klienta biznesowego i na jej podstawie przygotowano zmiany mające na celu podwyższenie opłat i prowizji.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa usługi PBSBank24, do oferty dla wszystkich klientów wprowadzono nowe metody autoryzacji tj. sms oraz hasło maskowane.

Dodatkowo do oferty wprowadzono również szybkie przelewy Express Elixir, które pozwalają przekazać środki pieniężne od nadawcy do odbiorcy w czasie rzeczywistym.

Szczegółowej analizie poddawano liczbę zamykanych rachunków, zarówno detalicznych jak również biznesowych, mierząc tzw. wskaźnik odejścia klientów oraz analizując ich uproduktowanie.

Na bazie tej analizy przygotowano założenia polityki utrzymaniowej, która zostanie wprowadzona do stosowania w roku 2016 .

W okresie roku 2015 r. intensywnie aktywizowano działania mające na celu pozyskanie Uczestników do funkcjonującego w Banku Programu Lojalnościowego „Plus Strefa” oraz wydawaniu kart lojalnościowych. W drugim półroczu zrealizowana została wysyłka kart do uczestników Programu Lojalnościowego. Działania skupione były również na pozyskaniu jak największej liczby Partnerów w programie. Do 31 maja 2015 r. Program oprócz Programu Lojalnościowego „Plus Strefa” funkcjonował również w formie programu motywacyjnego dla pracowników, co wiązało się z ciągłą koordynacją działań oraz wyznaczaniem priorytetów sprzedażowych. Od czerwca 2015 r. program funkcjonuje dla Klientów i Partnerów Banku.

Do oferty Banku wprowadzona została nowa karta płatnicza Visa PBS Junior z funkcją zbliżeniową. Ponadto, od dnia 6 października 2015 r. do oferty Banku wprowadzono kartę kredytową wyposażoną w funkcję zbliżeniową.

6. Działania sprzedażowe

Działalność w obszarze Sprzedaży Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w 2015 roku głównie skupiała się na niżej wymienionych obszarach:

1. Wzrost dynamiki sprzedaży priorytetowych produktów Banku tj. rachunków oraz kredytów poprzez modyfikację oferty w celu dostosowania jej do konkurencyjnych wymagań rynku i zmieniających się potrzeb Klientów.
2. Modyfikacja oferty produktowej podyktowana zmianami na rynku stóp procentowych zarówno w obszarze depozytowym jak i kredytowym.
3. Działania zmierzające do zwiększania przychodów Banku z tytułu prowizji i opłat.
4. Wycofanie z oferty produktów nieaktywnych.
5. Działania retencyjne mające na celu zmniejszenie ilości zamykanych kont.
6. Ciągła praca nad rozbudową programu lojalnościowego „Plus Strefa”, powiększanie bazy Partnerów w Programie.
7. Prace nad wprowadzeniem bankowości mobilnej, integracji systemu wsparcia procesów kredytowych z systemem bankowości elektronicznej oraz wdrożeniem platformy wymiany walutowej.
8. Kontynuacja procesu budowy marki Banku w internecie.
9. Dalsze doskonalenie pracy Biura Obsługi Klienta.
10. Prace nad projektem sprzedaży produktów kredytowych kanałami elektronicznymi.
11. Działalność marketingowa.

Priorytetową kategorią w zakresie sprzedażowym w roku 2015 były kredyty detaliczne. Sprzedaż kredytów detalicznych ogółem zamknęła się kwotą 170 388,9 tys. zł. co stanowi wzrost w stosunku do roku 2014 o 19 427 tys. zł. Przyrost wolumenu sprzedaży o 15 347 tys. zł. stanowiły kredyty mieszkaniowe. Polityka sprzedaży kredytów mieszkaniowych zakłada, że produkt ten dedykowany jest głównie naszym dotychczasowym klientom, a w przypadku klientów nowych, z założeniem ich uproduktowania.

Udział kredytów detalicznych w wolumenie kredytów ogółem wyniósł na dzień 31.12.2015 r. 28,8%.

W zakresie wolumenu depozytów kontynuowano działania mające na celu utrzymanie wymaganych wskaźników płynności na bezpiecznym poziomie, priorytetowo traktując kryterium wyniku finansowego. Efektem działań jest spadek depozytów terminowych, przy zwiększeniu udziału depozytów bieżących w depozytach ogółem, w tym głównie depozytów bieżących osób prywatnych.

Przyrost kont osobistych w liczbie niemal 3 000 sztuk nie spowodował wprowadzenia realizacji planu sprzedażowego, ale zauważalna jest tendencja zmiany struktury zakładanych kont osobistych (pakietyzacja, wzrost udziału zakładanych kont złotych). Na wysokim nadal poziomie utrzymuje się wskaźnik odejść klientów; szczególnie wysoki w miesiącu grudniu, gdzie w dużej mierze był to efekt awarii systemu PBSBank24. Sytuacja jest na bieżąco monitorowana wraz ze stosowną komunikacją w tym zakresie kierowaną do Oddziałów Banku.

Znacznej poprawie uległy wskaźniki uproduktowania kont osobistych priorytetowymi i powiązanych z rachunkami osobistymi produktami. Trend wzrostowy zauważalny w następujących produktach: karty płatnicze, kredytowe, usługa PBSbank24, usługa biometrii.

Kontynuowano także proces doskonalenia pracy Biura Obsługi Klienta. Biuro Obsługi Klienta w szerokim zakresie udzielało pomocy klientom i pracownikom. W tym okresie obsłużono **47 473** sztuk połączeń przychodzących, **co oznacza 32 % wzrost w stosunku do roku ubiegłego.** W ramach przeprowadzonych rozmów pracownicy BOK udzielali pomocy pracownikom Oddziałów w zakresie: informacji i pomocy merytorycznej, aktywacji kanałów usługi PBSbank24, blokowania i odblokowywania kart płatniczych. Klientom udzielano informacji o produktach bankowych, działaniu systemów i urządzeń (monitoring), czasu pracy placówek, bankomatów i wpłatomatów, pomocy w zakresie bankowości elektronicznej, Plus Strefie, reklamacjach, obsłudze kart płatniczych.

7. Działalność na rynku walutowym oraz inwestycji kapitałowych

Zarządzanie ryzykiem walutowym

Podkarpacki Bank Spółdzielczy wykonywał operacje walutowe obciążone ryzykiem kursowym, takie jak: polecenia wypłaty z zagranicy i polecenia wypłaty za granicę na dobro i w ciężar rachunków złotych, operacje przewalutowania z rachunków walutowych na rachunki złote oraz z rachunków złotych na rachunki walutowe, a także operacje wymiany kantorowej w kasach Banku.

W Banku na dzień 31 grudnia 2015 r. wystąpiło ryzyko walutowe związane z udzieleniem kredytów walutowych na kwotę: 14 310 641 EURO, oraz gwarancji na kwotę 138 834 EUR.

Poszczególne Oddziały Banku prowadzące obsługę dewizową informowały na bieżąco komórkę zarządzającą ryzykiem walutowym o znaczących operacjach mających wpływ na pozycję walutową. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego Bank oblicza metodą podstawową. W analizowanym okresie, na koniec poszczególnych miesięcy nie wystąpił wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego.

Komórka zarządzająca ryzykiem walutowym każdorazowo reaguje na zmiany pozycji walutowej dopasowując jej wielkość do aktualnego i prognozowanego zapotrzebowania na walutę, bieżącej i prognozowanej sytuacji na rynku walutowym. Wyżej wymienione działania mają na celu uzyskanie optymalnej relacji: osiągany zysk do ponoszonego ryzyka.

Na koniec roku 2015 roku obowiązywał limit na pozycję walutową całkowitą w wysokości 0,5 proc. funduszy własnych Banku.

Na koniec roku 2015 osiągnięto ze zrealizowanych różnic kursowych wynik w wysokości 3 436 502 zł.

Zarządzanie płynnością bieżącą

Zarządzanie płynnością bieżącą Banku oparte było o przyjęte i obowiązujące w Banku zasady zarządzania tym obszarem działalności określone w Instrukcji Służbowej Zasady zarządzania ryzykiem płynności bieżącej w Podkarpackim Banku Spółdzielczym.

Zarządzanie i analiza danych miała na celu zapewnienie płynności, ograniczenie ryzyka działalności Banku oraz uzyskanie dobrego wyniku finansowego na przeprowadzanych operacjach, jak i na całej działalności Banku, a także zapewnienie dobrej organizacji pracy i poczucia bezpieczeństwa klientów Banku.

Działalność Banku analizowana była każdego dnia, począwszy od środków w kasach, poprzez środki na rachunkach bankowych, wpływy środków na rachunki, zapotrzebowania na kredyty, wpływy depozytów, likwidacja depozytów itp.

Codzienna analiza pozwoliła na zapewnienie płynnej obsługi klientów i ograniczenie związanego z tym ryzyka.

W roku 2015 roku Bank utrzymywał środki na rachunku rezerwy obowiązkowej, których średnia arytmetyczna na każdy dzień danego miesiąca zgodna była ze sporządzaną, co miesiąc „Deklaracją w sprawie wysokości rezerwy obowiązkowej banku”.

Analizując wysokość stóp procentowych na rynku międzybankowym środki na rachunku rezerwy wykorzystywano w następujący sposób:

- utrzymanie zadeklarowanej kwoty,
- dokonywanie bieżących rozliczeń pieniężnych,
- gromadzenie wolnych środków w przypadku niskich stawek na rynku międzybankowym,
- inwestowanie celem założenia depozytu w przypadku atrakcyjnych stawek na rynku międzybankowym.

Po ustaleniu poziomu środków w danym dniu oraz po zaplanowaniu potrzeb i nadwyżek na kolejne dni ustalano tzw. wolne środki, które lokowane były w formie lokat na rynku międzybankowym.

W ostatnim dniu tygodnia w oparciu o prognozy zapotrzebowania na środki na kolejny tydzień, dokonywano inwestycji w 7-dniowe bony pieniężne. Na dzień 31 grudnia 2015 r. Bank posiadał w portfelu bony pieniężne NBP o wartości nominalnej 409 400 tys. zł. Ponadto w zakresie instrumentów o 0% wadze ryzyka Bank posiadał w portfelu obligacje WZ0117 o wartości nominalnej 100 000 tys. zł.

Informacja dotycząca inwestycji kapitałowych i posiadanych instrumentów finansowych

W celu realizacji zamierzenia związanego z wniesieniem praw do marki Banku, do spółki komandytowo – akcyjnej, Bank nabył za cenę 9 000 zł na podstawie Uchwały 160/2015 z dnia 22 lipca 2015 r. 100 szt. udziałów w Carmine Investments Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 zł/udział.

Bank nabył także za cenę 139 500 zł. na podstawie Uchwały 161/2015 z dnia 22 lipca 2015 r. 50 000 szt. akcji serii A w Alchemia 3 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. (obecnie Carmine Investments Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.) o wartości nominalnej 1 zł/akcję, a także zawiązał spółkę PBS IP Sp. z o.o. w której objął 100 udziałów w kapitale zakładowym za cenę 5 000 zł, tj. 100% kapitału zakładowego tej spółki.

Następnie Bank w drodze podwyższenia kapitału zakładowego w dniu 30 października 2015 roku objął 10.000 akcji zwykłych imiennych „Carmine Investments Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” spółka komandytowo-akcyjna o wartości nominalnej 1 zł, w zamian za aport którego przedmiotem były wycenione i oszacowane przez biegłego sądowego prawa ochronne na znak towarowy PBSBank i PBSbank - Podkarpacki Bank Spółdzielczy, wraz z autorskimi prawami majątkowymi jak również prawem do wykonywania i zezwalania na wykonywanie praw zależnych do opracowań tych utworów oraz prawami ze zgłoszenia utworów w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej, o łącznej wartości 47.385.500 zł. Udział Banku w kapitale zakładowym Spółki wynosi 100 %.

Następnie Bank nabył 100 udziałów o wartości 50,00 zł każdy tj. o łącznej wartości nominalnej 5.000,00 zł w podwyższonym kapitale zakładowym spółki pod firmą PBS IP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sanoku, które pokrył wkładem pieniężnym o wartości 46.906.674,00 zł. Udział Banku w kapitale zakładowym Spółki wynosi 100 %.

Udziały w Spółce PBS IP Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Bank nabył celem ich stałego użytkowania w ramach działalności bankowej, zawierając z tą spółką umowę leasingu operacyjnego wartości niematerialnych i prawnych w postaci wyżej opisanych praw.

W obszarze inwestycji kapitałowych, Bank w roku 2015 nabył 500 akcji Sanockiego Towarzystwa Sportowego STS S.A. o łącznej wartości nominalnej równej cenie emisyjnej w wysokości 50 000,00 zł. na podstawie Uchwały 158/A.2015 z dnia 15 lipca 2015 r., oraz nabył na podstawie uchwały 31/2015 Zarządu PBS 1.628.773 (jeden milion sześćset dwadzieścia osiem tysięcy siedemset siedemdziesiąt trzy) akcji Banku BPS S.A. po 2,50 zł/sztukę na łączną wartość 4 071 932,50 zł, zaś w pierwszym półroczu 2015 roku Bank nabył na podstawie Uchwały 71/2015 Zarządu PBS z dnia 25 marca 2015 r. 125 000 (sto dwadzieścia pięć tysięcy) akcji spółki PBS Finanse SA po 3,85 zł/sztukę na łączną wartość 481.250,00 zł.

W tabeli przedstawiono ujęte w bilansie jako papiery wartościowe posiadane przez bank instrumenty kapitałowe na dzień 31.12.2015 r.

I. Instytucje finansowe		Rodzaj papieru wartościowego	Wartość nominalna w [zł]	Wartość bilansowa w [zł]
1.	BPS S.A.	akcje	4 101 945,00	7 678 959,30
2.	BS Limanowa	udziały	2 700,00	2 700,00
3.	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych	udziały	500,00	500,00
4.	Partner Sp. z o.o.	udziały	9 500 000,00	9 500 000,00
5.	Fundusze inwestycyjne INV FIZ	certyfikaty inwestycyjne	98 000,00	30 835,00
Razem			13 703 145,00	17 212 994,30
II. Pozostałe jednostki				
1.	Sanocka Spółdzielnia Mieszkaniowa	udziały	200,00	200,00
2.	CARMINE INVESTMENTS Sp. z o.o.	udziały	5 000,00	9 000,00
3.	PBS IP Sp. z o.o.	udziały	5 000,00	5 000,00
4.	ZM Ropczyce	akcje	3 383 023,68	1 492 680,90
5.	P.A. Nova S.A.	akcje	2 138 503,02	1 372 043,20
6.	PBS Finanse S.A.	akcje	28 051 858,57	26 267 385,60
7.	Żywiecka Fabryka Sprzętu Medycznego FAMED S.A.	akcje	2 999 988,00	0,00
8.	CARMINE INVESTMENTS Sp. z o.o.	akcje	60 000,00	47 525 000,00
Razem			36 643 573,27	76 671 309,70
III. Bony pieniężne i obligacje skarbowe NBP				
1.	Bony pieniężne NBP		409 400 000,00	409 280 918,98
2.	Obligacje skarbowe WZ 0117		100 000 000,00	100 743 354,70

PERSPEKTYWY ROZWOJU I PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Bank prowadzi działalność i realizuje postawione cele zgodnie z założeniami Strategii na lata 2016-2018, dostosowując swoje decyzje do dynamicznie zmieniającego się otoczenia rynkowego i regulacyjnego. Strategia Podkarpackiego Banku Spółdzielczego na lata 2016-2018 wyznacza cele strategiczne oraz określa priorytetowe kierunki działań, umożliwiające osiągnięcie poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz kapitałowej Banku. Strategia określa również zakres i rozmiar przewidywanej działalności prowadzonej przez sieć własnych placówek. Zdefiniowano w niej również główne kierunki zmian organizacyjnych i zarządczych, mających usprawnić funkcjonowanie Banku oraz działania zmierzające do poprawy efektywności działalności operacyjnej i kosztowej oraz w obszarze restrukturyzacji i windykacji należności trudnych. Ponadto, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, Bank przygotował i przesłał do UKNF Plan ochrony kapitału na lata 2016-2018, w którym określona została polityka kapitałowa Banku na najbliższe lata.

Polityka na rok 2016 oraz kolejne lata, objęte zakresem Strategii Banku, będzie kontynuacją budowy stabilnej bazy kapitałowej. Istotne znaczenie dla usprawnienia funkcjonowania Banku będą miały działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie adekwatności kapitałowej Banku, przy jednoczesnym ponoszeniu akceptowalnego przez Bank poziomu ryzyka występującego w jego działalności. Założeniem PBS w zakresie adekwatności kapitałowej jest optymalizacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego poprzez przebudowę struktury aktywów w kierunku niższej absorpcji kapitału oraz dążenie do poprawy współczynników kapitałowych i zabezpieczenia bazy kapitałowej na kolejne lata. Równocześnie Bank będzie dążył do optymalizacji rozmiarów prowadzonej działalności kredytowej i inwestycyjnej obciążonym wysokim ryzykiem poprzez dostosowanie jej rozmiarów do możliwości kapitałowych Banku. W roku 2016 w Banku nadal będą podejmowane działania mające na celu obniżenie zaangażowania Banku w ekspozycje klasyfikowane do kategorii zagrożonych, a jednocześnie mające na celu dalsze zwiększenie wskaźnika pokrycia należności zagrożonych rezerwami celowymi.

Zarząd PBS zdając sobie sprawę z ograniczeń wynikających z otoczenia makroekonomicznego, w tym wynikających z utrzymującej się fazy niskich stóp procentowych determinującej poziom możliwego do osiągnięcia wyniku z tytułu odsetek oraz braku uregulowań prawnych w zakresie funduszu udziałowego, uniemożliwiającego jego zaliczenie do rachunku funduszy własnych, spełniających wymogi Kapitału TIER I, w celu zapewnienia możliwości budowania stabilnej bazy kapitałowej, podjął szereg działań prowadzących do zapewnienia uzyskania odpowiedniego wyniku finansowego, stanowiącego najważniejsze źródło budowy kapitałów. Wiele realizowanych w 2016 roku zadań dotyczyć będzie restrukturyzacji działania mającej na celu poprawę bezpieczeństwa i stabilności funkcjonowania Banku oraz poprawę wskaźników w obszarze kosztów działania. Jednym z podstawowych celów finansowych Banku będzie dążenie do systematycznego obniżania poziomu wskaźnika C/I, co stanowi poważne wyzwanie w kontekście zwiększających się kosztów stałych funkcjonowania banków w efekcie zmian regulacyjnych, w tym m.in. podwyższenia wysokości stawek obowiązkowej opłaty rocznej i opłaty ostrożnościowej wnoszonych do BFG, dodatkowych wpłat do funduszu związanych ze znacznymi wypłatami środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa, a także wpłatami wnoszonymi na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców.

Wiceprezes Zarządu
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
mgr Tadeusz Polański

WICEPREZES ZARZĄDU
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
Janusz Matusz
Wiceprezes Zarządu
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
mgr Wojciech Błaż

Prezes Zarządu
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
mgr Lesław Wojtas

Sanok, dnia 8 lutego 2016 r.